

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

TRADITIO ET EXCELLENTIA

FACULTATEA DE GEOGRAFIE

Str. Clinicilor nr. 5-7

Cluj-Napoca, 400006

Tel: 0264-596116

Fax: 0264-597988

geogr@ubbcluj.ro

<https://geografie.ubbcluj.ro>

CONSILIUL
JUDEȚEAN
ARGEȘ

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARGEȘ

ETAPA a II-a
VOLUMUL III. DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI GENERAL

Livrabil II.2. – DIAGNOSTIC GENERAL

TABEL DE RESPONSABILITĂȚI

LIVRABIL II.2. – DIAGNOSTIC GENERAL

DENUMIRE PROIECT	Elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) Argeș	
ETAPA și FAZA PROIECT	ETAPA a 2-a – partea a II-a PATJ. Diagnostic prospectiv și general	
ACHIZITOR	CONSILIUL JUDEȚEAN ARGEȘ Piața Vasile Milea, nr. 1, municipiul Pitești, Jud. Argeș	
RESPONSABIL PROIECT DIN PARTEA ACHIZITORULUI	Arh. Andreea Cosmina TACHE Arhitect Șef al Județului Argeș	
ȘEF PROIECT COMPLEX	NUME	SEMNĂTURĂ
	Șef lucr. dr. geogr.-urb. Ciprian MOLDOVAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
CONSULTANT ȘTIINȚIFIC	Acad. prof. univ. dr. geogr.-urb. BENEDEK Jozsef Expert RUR, simbol B, C, F1, F2, F3, F5, G2, G9	
ELABORATOR LIVRABIL	NUME	SEMNĂTURĂ
	Lect. univ. dr. Ștefana-Alexandra-Diana VARVARI	
RESPONSABIL GIS	NUME	SEMNĂTURĂ
	Conf. univ. dr. geogr.-urb Titus-Cristian MAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
DATA	Mai 2025	

CUPRINS

CUPRINS.....	2
1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT.....	4
2. DISFUNȚIONALITĂȚI DIN PATJ ARGEȘ 1999.....	5
3. DISFUNȚIONALITĂȚI REZULTATE DIN ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE DIN PATJ ARGEȘ 2025 6	
4. CONCLUZII PRIVIND DIAGNOSTICUL GENERAL – ABORDARE INTEGRATĂ.....	23
4.1 Potențiale soluții de eliminare / atenuare a problemelor identificate – priorități de intervenție	54
5. VIZIUNEA ȘI MISIUNEA	70
Viziunea de dezvoltare teritorială	70
Misiunea județului Argeș	71
SURSE BIBLIOGRAFICE	72

LISTĂ ACRONIME

AJOFM - Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANANP – Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate
ANCPI – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANIF - Agenția Națională Pentru Îmbunătățiri Funciare
ANM – Administrația Națională de Meteorologie
ANRM - Agenția Națională a Resurselor Minerale
APM – Agenția pentru Protecția Mediului
CDI – Cercetare-Dezvoltare-Inovare
GAL - Grup de Acțiune Locală
HORECA - Hoteluri, Restaurante, Catering
INS – Institutul Național de Statistică
INHGA: Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor
ISU – Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență
ITC - Tehnologia informației și comunicațiilor
LMI – Lista Monumentelor Istorice
MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
ONG – Organizație neguvernamentală
PAAR – Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor
PATN – Planul de Amenajare a Teritoriului Național
PIB – Produsul intern brut
PNDR – Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PUG: Plan Urbanistic General
PUZ – Plan Urbanistic Zonal
RAN – Repertoriul Arheologic Național
RGA - Recensământul General Agricol
RPL – Recensământul Populației și Locuințelor
SGA – Sistemul de Gospodărire a Apelor
TEN-T - Rețeaua transeuropeană de transport
UATB – Unitate Administrativ Teritorială
UATB – Unitate Administrativ Teritorială de Bază
VAB - Valoarea adăugată brută

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

Diagnosticul general al teritoriului județean se formulează pe baza diagnosticului prospectiv și are ca scop integrarea rezultatelor analizelor din faza precedentă, în vederea evidențierii principalelor aspecte negative care afectează structurile teritoriale, sociale și economice ale județului, precum și a potențialului de care acesta beneficiază.

Se vor stabili relațiile dintre diferite domenii pentru a obține formulări sintetice ale unor probleme complexe în vederea stabilirii ierarhiei priorităților de soluționare a acestora.

În formularea diagnosticului prospectiv și general vor fi evidențiate obiectivele de mediu, precum și măsurile necesare pentru prevenirea, reducerea și compensarea posibilelor efecte negative semnificative asupra mediului, inclusiv măsurile de monitorizare, ca parte integrantă a documentației.

În baza diagnosticului general se va prezenta viziunea privind dezvoltarea teritorială, precum și misiunea județului Argeș în contextul regional și național.

2. DISFUNCTİONALITĂȚI DIN PATJ ARGEȘ 1999

În cele ce urmează sunt prezentate principalele probleme și disfuncționalități identificate în cadrul Analizei situației existente – Vol. I Disfuncționalități-Probleme-Priorități, a Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Argeș, aprobat în 1999:

- Discrepanțe teritoriale în dezvoltarea și amenajarea spațiului, semnalate de prezența unor zone în declin economico-social în jumătatea de nord și în sudul județului sau a unor zone cu structuri ușoare pe axul DJ 703B – 7020 – Cotemeana-Vedea-Costești, Topoloveni – Dobrești. Acestea necesită politici specifice în vederea promovării unor centre cu structuri funcțional-spațiale cu potențial de dezvoltare sau în favoarea activităților economico-sociale care își vor menține producția ca urmare a restructurării și a diversificării echipării, adesea monostructurală;
- Gradul redus de modernitate al infrastructurii rutiere feroviare și de telecomunicații, structura și parametrii de funcționare a acestora necesitând adaptări imediate la cerințele circulației și transiterii informațiilor specifice structurilor europene;
- Instalarea unor fenomene negative legate de utilizarea rațională a teritoriului în procesul de dezvoltare al unor structuri urbane (Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș) și rurale (sate unite, înșiruite pe mulți kilometri în lungul DN sau DJ), de amplasare al unor elemente de infrastructură;
- Înfrățătirea unor factori demografici, tendința evoluției lor înscriindu-se într-o curbă descendentă ceea ce va avea implicații negative asupra evoluției urbane a populației, a structurilor demografice (ex. scăderea sporului natural, fenomenul de îmbătrânire a populației în mediul rural, etc.).
- Gradul redus de echipare tehnico-edilitară a localităților și uzura avansată a instalațiilor din localitățile echipate cu rețele de apă , canalizare, insuficiența și degradarea dotărilor de învățământ, sănătate, cultură-sport-agrement, comerț, etc.

3. DISFUNȚIONALITĂȚI REZULTATE DIN ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE DIN PATJ ARGEȘ 2025

În etapa anterioară s-a elaborat analiza situației existente, în cadrul căreia au fost identificate o serie de disfuncționalități grupate pe domenii de dezvoltare. În continuare se prezintă, în formă sintetică aceste disfuncționalități, precum și potențialul existent la nivelul județului Argeș pe domeniile de dezvoltare analizate în cadrul studiilor de fundamentare.

Domenii	Disfuncționalități / probleme
Cadrul natural și calitatea mediului	
<i>Substrat și sol</i>	Decopertarea sau poluarea unor suprafețe din cauza exploatării în carieră a resurselor de subsol (minereuri, roci de construcție și hidrocarburi). Se remarcă prezența unor zone afectate prin procese de eroziune accelerată (cu precădere în zona colinară și în cea montană), prin excesul de umiditate (în depresiunile intramontane și culoarele de vale) și prin acoperirea cu halde de steril industrial. Scoaterea din folosința agricolă și forestieră a unor suprafețe de terenuri în vederea exploatării unor resurse sau a extinderii fondului construit. Reducerea suprafețelor cu asociații vegetale naturale ori cvasinaturale. Înlăturarea complexului bio-pedologic în arealele cu exploatare minieră de suprafață face extrem de dificilă revenirea la echilibrul anterior. Reducerea calității pajiștilor (suprapășunat, activități recreațional-turistice de tip enduro, etc.).
<i>Calitatea aerului</i>	Depășiri ale indicatorilor de calitate (particule în suspensie, oxizi de azot și sulf) cauzate de sursele punctiforme (arderea combustibililor) sau liniare areale (trafic auto, instalațiile de încălzire rezidențială, instituțională și din mica industrie). Funcționarea marilor instalații de ardere generează fenomene de poluare. Nereprezentativitatea rețelei de monitorizare a calității aerului din județ: -numărul mic de stații de monitorizare; -amplasarea nereprezentativă a stațiilor -lipsa stațiilor pentru monitorizarea traficului pe sectoarele de drumuri intens circulate, în localități intens tranzitate sau în apropierea unor instalații industriale. Lipsa de reprezentativitate a rețelei de monitorizare a zgomotului, necesară pentru realizarea hărților strategice de zgomot și a planurilor de acțiune aferente, cerute prin Legea nr. 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.
<i>Calitatea apelor</i>	Poluarea apelor cu ape uzate menajere, datorită existenței unor localități fără stații de epurare sau stații de epurare care nu dispun de toate treptele tehnologice de tratare a apelor uzate menajere.
<i>Gestiunea deșeurilor</i>	Colectarea separată a deșeurilor este implementată doar parțial atât în mediul urban, cât și în mediul rural, iar cantitățile colectate separat nu sunt suficiente pentru a asigura atingerea țintelor de reciclare. Cantitățile mari de deșeuri produse și neatingerea țintelor de colectare separată epuizează capacitatea proiectată a depozitului de deșeuri.

<i>Arii protejate și biodiversitate</i>	Existența unor arii protejate cu planuri de management ce necesită revizuiți sau care nu au încă plan de management, ceea ce periclitează managementul și obiectivele de conservare ale acestora. Manifestarea unor presiuni și amenințări în cazul habitatelor și speciilor de interes comunitar și prioritar, ceea ce afectează biodiversitatea ariilor protejate. Slaba informare a populației despre ariile protejate existente în proximitatea domiciliului sau despre beneficiile serviciilor ecosistemice. Stare de conservare nefavorabilă-inadecvată și cu obiectiv de conservare ce vizează îmbunătățirea stării de conservare pentru unele habitate și specii, inclusiv prioritare, sau stare de conservare necunoscută, pentru multe specii și habitate prioritare, fiind necesare evaluări in situ. Lipsa unei metodologii pentru identificarea coridoarelor ecologice. Priorități diferite de investiții între autoritățile publice locale/județene și instituțiile responsabile cu managementul ariilor naturale protejate.
Riscuri naturale și antropice	
<i>Riscuri climatice</i>	A fost identificată o creștere semnificativă din punct de vedere statistic a majorității indicatorilor referitori la extremele termice ridicate la nivelul întregului județ. Acest fenomen are implicații directe asupra creșterii stresului termic atât pentru oameni, cât și pentru plante și animale în timpul perioadelor de temperaturi ridicate, mai ales pe durata valurilor de căldură. Condițiile agro-termice suferă modificări semnificative la nivel județean. Deși fenomenele extreme asociate temperaturilor scăzute sunt în scădere ca frecvență și intensitate, acestea nu dispar complet. Prin urmare, rămâne necesară implementarea măsurilor de adaptare.
<i>Riscuri hidrice</i>	<i>Expunerea directă a intravilanului la riscul de inundații:</i> Multe localități sunt amplasate în proximitatea imediată a zonelor inundabile, ceea ce le expune riscului de inundații în diverse scenarii. Această situație necesită o reevaluare a zonelor de risc și implementarea unor măsuri stricte de urbanizare, care să prevină extinderea construcțiilor în zone vulnerabile. <i>Insuficiența sistemelor de colectare și evacuare a apelor pluviale:</i> În interiorul localităților se observă o problemă majoră în capacitatea insuficientă a sistemelor de canalizare și evacuare a apelor pluviale. În plus, întreținerea inadecvată a canalelor și rigolelor de scurgere contribuie la înfundarea acestora, ceea ce crește riscul acumulării apei în timpul ploilor abundente, favorizând astfel producerea inundațiilor urbane. <i>Creșterea frecvenței viiturilor de tip Flash-Flood:</i> În ultimii ani, s-a constatat o creștere a frecvenței viiturilor rapide (Flash-Floods), fenomene extrem de periculoase, care apar brusc și cu intensitate ridicată. Aceste evenimente impun măsuri urgente de monitorizare și intervenție, inclusiv dezvoltarea unor sisteme eficiente de avertizare timpurie. <i>Lipsa educației adecvate a populației privind gestionarea situațiilor de inundații:</i> În multe cazuri, populația nu este suficient informată sau pregătită să acționeze corespunzător în cazul producerii unei inundații. Educația preventivă este esențială, iar campaniile de informare trebuie intensificate pentru a asigura cunoașterea măsurilor de siguranță și a modului de reacție în situații de urgență

<i>Riscul la alunecări de teren</i>	Creșterea frecvenței de apariție a alunecărilor de teren noi și reactivarea alunecărilor existente ca urmare a întrunirii condițiilor de apariție a acestora. Manifestarea efectelor negative implicate și potențiale, efecte regăsite atât la nivel de peisaj, structură a construcțiilor cât și a rețelei de drumuri. Informarea insuficientă a populației din județul Argeș, privind riscul la care sunt expuși. Neexistența sistemelor moderne de monitorizare a alunecărilor de teren active, sisteme de prognoză și avertizare / alarmare care să reducă timpul de răspuns al autorităților pentru intervenție.
<i>Riscuri tehnologice și antropice</i>	Existența riscurilor de accident și poluare complexă datorate activităților de prospectare și exploatare a resurselor de hidrocarburi din trecut. Existența surselor și fenomenelor de poluare accidentale. Existența unităților și amplasamentelor aferente în care se utilizează și transportă substanțe periculoase. Insuficienta informare a populației din privind riscurile antropice și tehnologice. Pondere importantă suprafețelor afectate de activitățile miniere la nivelul unor UATB-uri. Poziționarea haldelor de steril în imediata apropiere a unor linii de drenaj.
Patrimoniul natural și construit, peisaje	
<i>Arheologie și monumente istorice</i>	Monumente de arheologie - cele clasate în LMI 2015 nu beneficiază de o punere în valoare adecvată calității lor istorice și culturale - categoria valorică A sau B, pentru a putea beneficia de înscrierea în trasee cultural-turistice locale/interjudețene-regionale. Siturile arheologice înscrise în RAN sunt în proporție de 50% fără localizare exactă și înscrierea unor noi obiective arheologice în LMI. Unele situri arheologice din RAN nu sunt menționate și în LMI. Starea de conservare a unor monumente de arhitectură (biserici, conace, arhitectură tradițională din spațiul rural) nu este monitorizată la zi, existând numeroase procese de degradare în stadii incipiente, care alterează imaginea și pot evolua spre degradări mai importante, ce pun în pericol existența monumentelor. Nu a fost realizată clasarea unor obiective cu valoare arhitecturală și a unor obiective de for public sau memoriale, în LMI 2015 (în actualizare deci cu posibilitatea de noi înscrieri), fiind periclitată integritatea acestora, în special în mediul rural, în condițiile în care unele sate au o populație redusă și îmbătrânită. Sunt monumente incluse în LMI 2015 care se află în pericol/stare de precolaps/colaps. Arhitectura tradițională a satelor din toate zonele etnografice ale județului este insuficient considerată ca o valoare esențială a procesului de dezvoltare durabilă pentru comunitățile rurale, fiind minim protejată, pusă în valoare, refuncționalizată și promovată.
<i>Zone construite protejate</i>	Lipsa actualizării PUG-urilor și a unor acțiuni coordonate între autoritățile publice locale/județene și instituțiile responsabile cu protejarea patrimoniului arhitectural și urbanistic, în vederea respectării prevederilor legale în ceea ce privește delimitarea unor Zone Construite Protejate în cadrul documentațiilor de urbanism tip PUG/PUZCP (lipsa preocupării la nivel local pentru includerea acestui tip de zone, cu reglementări specifice pentru protejarea valorilor arhitecturale și urbanistice în cadrul documentațiilor de urbanism).

	Lipsa comunicării la nivelul Administrațiilor locale despre rolul ZCP pentru dezvoltarea sustenabilă a localităților și a unor recomandări de bună practică în vederea elaborării/actualizării documentațiilor de tip PUG. Lipsa programelor educaționale la nivelul școlilor, dar și al comunităților din localitățile județului pentru înțelegerea și protejarea patrimoniului local construit, al patrimoniului mobil/tehnice legat de acesta). Accesibilitatea dificilă în cazul unor obiective de patrimoniu, calitatea unor drumuri comunale fiind improprie (corelare deficitară cu secțiunea transporturi, infrastructura de circulație). Indicarea monumentelor în teren este adesea deficitară, fiind necesar completarea semnalării acestor monumente în cadrul localității, cât și indicarea modalității optime de acces. Principala disfuncționalitate pornește de la marcarea traseelor principale, cu integralitatea elementelor de patrimoniu ale parcursului acestora, în vederea realizării unor itinerarii culturale coerente, ce ilustrează specificul diverselor zone geografice ale județului (Valea Topologului, Valea Argeșului, Valea Vâlsanului, Valea Doamnei, Muscelul). Nivelul echipării edilitare al zonelor rurale insuficient pentru o dezvoltare durabilă/ecologică și pentru o dezvoltare turistică adaptată la nivelul localităților rurale. Dezvoltarea urbană fără a lua în considerare specificul țesutului urban al localităților, tipologia clădirilor și a organizării gospodăriilor, cât și prin modalități inadecvate de extindere a intravilanului (alterarea tipologiei specifice de dezvoltare a localității în diversele sale etape istorice). Modalități inadecvate de înlocuire a fondului construit vechi, aflat în stare precară, cu clădiri noi care nu respectă specificul local. Existența unor localități rurale care nu includ niciun fel de monumente istorice (cat. II) - situația din teren demonstrând existența unor valori cu relevanță pentru istoria locală (10 localități fără nici 1 monument istoric cat. II) sau inexistența în cadrul LMI a unor monumente memoriale - cat. IV (ex. monumente pentru Eroii din Primul Război Mondial). Lipsa finanțărilor pentru reabilitarea/reparații curente ale clădirilor aflate în zonele de protecție ale monumentelor istorice/zone construite protejate, ceea ce conduce la intervenții cu materiale improprie sau deteriorarea conformărilor volumetrice și de detaliu a fondului construit neclădit.
<i>Peisaje culturale</i>	Cadrul legislativ național nu permite o delimitare clară a peisajelor/peisajelor culturale (locale sau care depășesc limitele UAT-urilor). Nu există o rețea de trasee cu rol peisagistic, cultural și turistic între multe dintre ariile naturale protejate ce includ și valori de patrimoniu antropice, la nivelul județului, nu sunt precis identificate/delimitate aceste zone la nivel de UAT. Intervențiile urbanistice (proporția intravilan-extravilan) și calitatea arhitecturală a noilor construcții nu se integrează uneori în tipologia locală și nu respectă calitatea arhitecturală existentă a clădirilor tradiționale. Schimbarea peisajelor naturale (prin defrișări, în zonele cu păduri, construire în zone inundabile, schimbarea funcționalității zonelor de pășuni/fânețe prin antropizare) sau zonelor cultivate/agricole duce la denaturarea peisajelor culturale ale zonelor rurale din județ.

Rețeaua de așezări	
Organizarea teritoriului	Dezvoltarea inegală a localităților județului, contrastele dintre urban și rural continuând să se accentueze, iar disparitățile regionale continuă să crească. Municipiul Pitești și zona sa periurbană reprezintă o arie de polarizare la nivelul întregului județ, cu o dezvoltare accelerată în ultimele decenii, care se reflectă și într-un nivel de trai superior și standarde de viață mai ridicate ale locuitorilor. Orașele mai mici (Costești, Topoloveni), precum și majoritatea comunelor, au înregistrat un declin demografic în ultimele decenii. Politica de urbanizare și industrializare din perioada comunistă a avut drept rezultat o creștere demografică semnificativă a centrelor urbane, în paralel cu dezvoltarea urbanistică a acestora, implicând noi cartiere cu blocuri de locuințe, dotări și servicii specifice mediului urban. Cu excepția câtorva comune din apropierea centrelor urbane, localitățile rurale nu au beneficiat de aceeași atenție din partea autorităților, rezultatul fiind o emigrație masivă spre mediul urban, ceea ce a condus la o contracție semnificativă a resurselor de muncă în mediul rural, la instalarea proceselor demografice de declin și îmbătrânire demografică. Declinul semnificativ al populației din majoritatea localităților în ultimele trei decenii, fapt care reflectă declinul economic din județ din perioada post-socialistă. Județul se confruntă cu rate negative ale sporului natural și migratoriu. Peste 60% dintre așezările rurale se încadrează în categoria de sate mici și foarte mici sau depopulate, acestea aflându-se la limita inferioară a subzistenței, fiind, în majoritatea cazurilor, supuse unor fenomene de risc, precum îmbătrânirea demografică, declinul demografic asociat cu cel socio-economic, infrastructura precară, lipsa celor mai elementare dotări, care toate împreună contribuie la o evoluție (sau mai degrabă involuție) de tip spirală negativă, fără oportunități reale de dezvoltare în sistem pe termen scurt. În conformitate cu datele demografice, municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș se află sub pragul demografic (40000 de locuitori) corespunzător rangului de municipiu, iar orașele Costești și Topoloveni au coborât sub pragul demografic menționat de lege (10000 de locuitori) pentru rangul de oraș. Toate aceste centre urbane sunt pasibile de a-și pierde statutul în viitor. Nu toate orașele din județul Argeș au nivelul de dotare și echipare specific, prevăzut în lege, printre dotările care lipsesc se numără: spitalul, judecătoria, hotelul, creșa, muzeul, sala de expoziții, etc. Există 9 comune mici sau foarte mici, care nu ating pragul demografic impus de lege, localizate în general la distanță față de principalele axe și coridoare de transport, dar și față de principalele centre urbane, având astfel o conectivitate și o accesibilitate mai redusă, o infrastructură deseori deficitară, o populație îmbătrânită și în declin. Acestea ar putea să își piardă statutul în viitor. Din punct de vedere al nivelului de dotare și echipare prevăzut de lege, se constată că, unele comune nu dețin cabinete medicale, farmacii și puncte farmaceutice, bibliotecă, teren de sport amenajat. Unele localități periurbane, în special cele din apropierea municipiului Pitești, au beneficiat de o creștere demografică semnificativă în ultimii ani, așa cum este cazul orașului Ștefănești sau a comunelor Moșoaia, Bradu, Bascov, fără ca aceasta să se reflecte și într-o îmbunătățire la fel

	de semnificativă a gradului de dotare și echipare edilitară a acestor localități. Unele localități periurbane, în special cele din apropierea municipiului Pitești, au beneficiat de o creștere demografică semnificativă în ultimii ani, așa cum este cazul orașului Ștefănești sau a comunelor Moșoaia, Bradu, Bascov, fără ca aceasta să se reflecte și într-o îmbunătățire la fel de semnificativă a gradului de dotare și echipare edilitară a acestor localități. Dezvoltarea imobiliară nu a fost însă mereu însoțită și de dotările sociale și comerciale obișnuite în cazul unor noi cartiere de locuințe, astfel că, de multe ori, fenomenul de navetism s-a accentuat și datorită faptului că locuitorii din noile arii rezidențiale au fost nevoiți să se deplaseze în centrul localității sau în alte cartiere pentru cele mai elementare necesități, pe lângă deplasarea zilnică la și de la locul de muncă. Noile cartiere rezidențiale nu au beneficiat de fiecare dată de o infrastructură adecvată și nu sunt toate deservite de mijloacele de transport în comun, rezultând o utilizare aproape exclusivă a transportului individual cu mașina, ceea ce generează noi probleme privind traficul (cu ambuteiajele aferente) și poluarea excesivă. Fondul de locuințe din județul Argeș este destul de învechit și, în anumite cazuri, degradat. Majoritatea locuințelor din județ, atât cele colective (blocurile de apartamente), cât și cele individuale (casele), datează din perioada comunistă și au așadar cel puțin 35 de ani vechime. Creșterea alarmantă a caselor nelocuite (îndeosebi în zonele rurale din extremitatea nordică și sudică a județului), și care, uneori, rămân ani de zile abandonate și într-o stare tot mai avansată de degradare. Îmbătrânirea demografică contribuie la rândul său la degradarea progresivă a fondului de locuințe. În ultimele trei decenii, s-au construit relativ puține locuințe noi în județ, care să corespundă unor standarde moderne, actuale, și care să răspundă nevoilor de spațiu și confort ale populației, acestea fiind predominant localizate în municipiul Pitești și zona periurbană a acestuia.
Infrastructuri tehnice majore	
<i>Transport rutier</i>	Avansarea destul de greoaie în ceea ce privește construcția de noi drumuri (variante ocolitoare) și suprasolicitarea infrastructurii rutiere prin tranzitarea drumurilor naționale sau județene prin intravilanul localităților urbane. Stare de viabilitate rea a unor sectoare de drumuri naționale, drumuri județene. Calitatea precară a unor lucrări de artă la nivelul drumurilor naționale și județene. Calitatea precară a spațiilor de parcare, oprire și staționare de pe drumurile naționale. Slaba deservire cu stații de încărcare pentru vehiculele electrice la nivelul drumurilor naționale. Suprasolicitarea infrastructurii rutiere la nivelul localităților urbane. Siguranța scăzută în trafic.
<i>Transport feroviar</i>	Calitatea scăzută a dotărilor din stațiile feroviare. Existența sectoarelor de cale ferată scoase din funcțiune.
<i>Transport județean public</i>	Gradul de acoperire cu servicii de transport public intrajudețean este diferențiat.

	Existența unui număr însemnat de localități neconectate la rețeaua de transport public intrajudețean realizat prin curse regulate sau la rețeaua de cale ferată.
<i>Transport nemotorizat</i>	Rețeaua de piste pentru biciclete este insuficientă.
<i>Transport intermodal și multimodal</i>	Lipsa dotărilor și amenajărilor specifice unui terminal multimodal în municipiul Pitești.
<i>Alimentare cu apă potabilă</i>	Gradul de racordare a locuințelor la rețelele de distribuție a apei potabile în sistem centralizat existente în județ era de 73% la nivelul anului 2019, păstrându-se aceleași diferențe între zona urbană și cea rurală Datorită diminuării veniturilor locuitorilor din mediul rural, a avut ca și consecință negativă, o rată foarte mică de branșare/ racordare la sistemul public de alimentare cu apă și canalizare.
<i>Sisteme de canalizare și stații de epurare</i>	În mediul rural, în general, nu există rețele de canalizare, la nivelul anului 2017 fiind raportate sisteme de canalizare numai pentru 30 comune din cele 95 comune din județ. Gradul de acoperire cu rețele de canalizare, estimat la un procent de 36% în anul 2019, este nesatisfăcător, necesitând în continuare investiții pentru extinderea acestora și re tehnologizarea și modernizarea celor existente. Deteriorarea conductelor rețelelor de canalizare și infiltrarea apelor uzate către apele subterane, cu impact asupra factorilor de mediu și implicit al sănătății populației. Colmatarea unor tronsoane de canalizare pe zone unde nu este asigurată viteza de autocurățire. Existența unui număr mare de avarii (ex. spurgeri, prăbușiri, etc.) pe rețelele de canalizare. Funcționarea necorespunzătoare a stațiilor de epurare orășenești și a stațiilor de preepurare ale agenților industriali datorate eficiențelor scăzute (depășiri pentru indicatorii CBO5; CCOCr, P, N și uneori și metale grele etc.), degradării utilajelor și echipamentelor existente în dotare. Colmatarea și avarii ale sistemelor de canalizare cu impact negativ asupra factorilor de mediu și asupra stării de sănătate a populației datorat existenței unui volum mare al exfiltrațiilor. Rata sporită a infiltrațiilor de apă subterană în rețeaua de canalizare cu implicații directe asupra creșterii debitelor de apă uzată epurate insuficient sau neepurate. Eficiența foarte scăzută a stațiilor de epurare nereabilitate determină existența unor volume mari de apă uzată epurată necorespunzător sau neepurată. Lipsa unui sistem la nivel județean pentru managementul nămolului rezultat din stațiile de epurare. Lipsa lucrărilor de investiții pentru modernizarea stațiilor de epurare și redotarea pentru cerințele actuale.
<i>Îmbunătățiri funciare</i>	Eroziunea solului, compactarea, depozitarea necontrolată a deșeurilor /depozitarea în depozite neconforme, precum și neîndeplinirea obligațiilor de mediu reprezintă cele mai importante surse de poluare a solului.
<i>Rețeaua de energie electrică</i>	Liniile de transport a energiei electrice, majoritatea realizate la începutul anilor 80 nu au beneficiat de reparații capitale. În prezent starea tehnică a unora este necorespunzătoare, unele echipamente și materiale prezentând un grad înaintat de uzură, caracteristici tehnice depășite.

	Majoritatea echipamentelor primare și secundare din stațiile de transformare au o uzură fizică morală înaintată. Există zone din localitățile urbane, unde rețelele electrice subterane nu sunt sistematizate. Astfel, unele lucrări de intervenție la rețele de apă-canal duc la deranjamente în rețeaua electrică și invers. Iluminatul public este deficient în multe localități ale județului (atât rurale cât și urbane). În prezent, în localitățile urbane și în comunele județului, există localități în care extinderea extravilanului, a condus la construirea unor cartiere de locuințe unde autoritățile locale trebuie să asigure alimentarea cu energie electrică.
<i>Rețeaua de transport gaze naturale</i>	Nerespectarea distanțelor minime de siguranță față de aceste conducte. Această situație a apărut după 1989 ca urmare a realizării construcțiilor în zone nou incluse în intravilan sau chiar în extravilan. Depășirea duratei normale funcționare la conductele de repartitie distribuție constituie o disfuncționalitate care este accentuată de caracterul acid al terenului, ceea ce conduce la corodarea conductelor la creșterea pericolului de explozie. Insuficienta contorizare la nivel de consumator de gaze naturale constituie o disfuncționalitate care se manifestă din ce în ce mai accentuat odată cu creșterea prețului gazelor, cu apariția de noi consumatori în cadrul sistemelor existente (Firme private în blocuri de locuințe, mici industrii în cadrul fostelor platforme industriale). În zona orașului Topoloveni - comuna Leordeni sistemul de distribuție gaze naturale prezintă dificultăți majore în funcționare datorate alimentării din sursele Schelei petroliere care în prezent nu mai dispune de debitele necesare atât din cauza scăderii acestora, cât și din cauza creșterii numărului de abonați. Astfel în perioadele cu temperaturi scăzute, când se înregistrează vârfuri de consum, presiunea la care sunt furnizate gazele naturale este sub limita funcționării normale a sistemului. Rețelele de distribuție gaze naturale existente s-au construit în perioada anilor '70 - '80 odată cu apariția și dezvoltarea ansamblurilor de locuințe și a platformelor industriale din principalele localități ale județului. În prezent, cca. 30 % din conductele rețelelor de distribuție gaze naturale existente au durată normală de funcționare depășită. În general, construcțiile existente în localitățile în care există sisteme de distribuție gaze naturale nu îndeplinesc o serie de condiții impuse prin prevederile normativului 1.6.'98, constituind disfuncționalități grave ce pot genera accidente soldate cu incendii sau explozii. Pericolele datorate lipsei de disciplină strictă în activitatea de transport distribuție a gazelor naturale sunt încă de multe ori ignorate de către proprietarii de terenuri și de locuințe prin încălcarea normelor legale în vigoare iar organele în drept nu reușesc să prevină aceste încălcări și nici să-i sancționeze pe cei vinovați.
<i>Energie termică</i>	Numărul populației racordate la sistemul de energie termică produsă în sistem centralizat a scăzut în ultimii ani la cca 3%
<i>Telecomunicații</i>	Serviciile de telefonie mobilă înregistrează deficiențe de calitate în anumite zone ale județului
<i>Salubritate și managementul deșeurilor</i>	Folosirea neadecvată a infrastructurii de colectare separată a deșeurilor menajere (colectarea deșeurilor reciclabile și a deșeurilor biodegradabile în recipientii aferenți cu un grad foarte mare de impurități, evacuarea deșeurilor biodegradabile generate de populația din mediul rural în

	containerele de reziduale în loc de utilizarea unităților de compostare individuală primite). Instalațiile de tratare a deșeurilor realizate sunt uzate tehnic și moral, nu mai sunt suficiente pentru necesitățile actuale de tratare, obligatorii pentru atingerea Țintelor. Lipsa unor campanii publice susținute referitoare la beneficiile și riscurile modului de gestionare a deșeurilor de la generator până la operatorul de salubritate. Timiditatea autorităților administrației publice locale în amendarea cazurilor de colectare neconformă a deșeurilor pe categorii și a celor de depozitări necontrolate a deșeurilor municipale, cu impact negativ asupra mediului. Monitorizarea contractelor de delegare pentru operatorii de salubritate și operatorii instalațiilor de tratare, precum și a tuturor celorlalte contracte de colectare a deșeurilor din servicii municipale este precară, neputându-se identifica cu certitudine toate fluxurile de deșeuri și trasabilitatea acestora. Nivelul încă scăzut de educare a populației în ceea ce privește impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor asupra mediului și legătura strânsă dintre o gestionare eficientă a acestora și conservarea resurselor naturale promovată prin principiile economiei circulare. Insuficienta promovare și cunoaștere a măsurilor de la vârful ierarhiei deșeurilor: prevenirea generării deșeurilor și pregătirea pentru reutilizare. Rata redusă de acoperire cu servicii de salubritate; lipsa din bugetele autorităților administrației publice locale a resurselor financiare pentru înființarea sistemelor de gestionare a deșeurilor și uneori slaba implicare a acestora în înființarea și funcționarea optimă a serviciilor de salubritate. Rată redusă de acoperire cu sisteme de colectare selectivă a deșeurilor în special în localitățile din zona rurală a județului; numărul redus al punctelor de colectare și amplasarea acestora fac ca pentru majoritatea populației să fie mai facilă eliminarea deșeurilor municipale în amestec. Lipsa unor stimulente pentru încurajarea colectării selective la sursă. Slaba implicare a autorităților administrației publice locale în aplicarea unor măsuri de stimulare / cointerese a populației pentru colectarea selectivă. Apariția unor disfuncționalități în funcționarea lanțului „colectare – valorificare” a deșeurilor, datorate în principal inexistenței unor facilități fiscale pentru operatorii economici care activează în acest domeniu.
--	---

Structura socio-demografică	
<i>Structura demografică</i>	Din punct de vedere socio-demografic, principalele disfuncționalități sunt asociate cu îmbătrânirea demografică, rata scăzută a natalității, migrația externă, fenomenul de suburbanizare (periurbanizare). O disfuncționalitate care este de fapt rezultatul final al tuturor fenomenelor demografice este însăși scăderea populației în ultimele decenii. Îmbătrânirea demografică este poate disfuncționalitatea cea mai evidentă, dar aceasta este totodată corelată cu scăderea populației tinere. Valorile minime ale ponderii populației tinere se înregistrează în unele comune mai izolate, cu o natalitate redusă, precum cele din Subcarpații Getici sau din aria montană sau din sudul județului. Populația cea mai îmbătrânită din județ se localizează în comunele din sudul județului, îndeosebi în regiunea de câmpie sau din nord și unele comune din Podișul Getic. Ponderi ridicate ale populației vârstnice se înregistrează și în municipiile Câmpulung (21,71%) și Curtea de Argeș (21,02%), precum și în alte centre urbane (municipiul Pitești 20,80%), ceea ce demonstrează că îmbătrânirea demografică nu mai este un fenomen restricționat la mediul rural, el este prezent inclusiv în mediul urban, iar în unele cazuri chiar în ponderi mari. În ceea ce privește emigrația, aceasta este caracteristică grupelor de vârstă cuprinse între 15 și 44 de ani, fapt care afectează direct nu doar structura pe vârste, ci și rata natalității, deoarece o parte dintre cei emigrați își întemeiază familii în altă parte. Din anul 2000, rata natalității a scăzut la valori sub 9‰, și a ajuns la un minim istoric de 6,36‰ în 2023, pe fondul unei populații tot mai îmbătrânite și tot mai reduse numeric. Situația este cu adevărat îngrijorătoare, mai ales în cazul orașelor, care ar trebui să aibă o structură mai echilibrată pe grupe de vârstă, care să permită o natalitate mai ridicată. Ratele scăzute din cadrul mediului urban pot fi explicate parțial prin fenomenul de suburbanizare, respectiv emigrarea unei părți din populația tânără din aceste orașe în comunele periurbane, fapt care accelerează fenomenul de îmbătrânire demografică inclusiv la nivelul centrelor urbane importante. Creșterea ratei mortalității din ultimii ani, corelată cu scăderea ratei natalității respectiv a fertilității în aceeași perioadă, a determinat o scădere a ratei sporului natural, care a ajuns la valori negative, respectiv -5,46‰ în 2023. Astfel, trebuie tras un serios semnal de alarmă cu privire la potențialul demografic al județului Argeș, mai ales că toate elementele converg spre o accelerare a proceselor actuale, cu consecințe dintre cele mai grave pe termen lung. Distribuția spațială a fenomenelor demografice indică disparități importante între zona periurbană a municipiului Argeș, care prezintă o dinamică demografică pozitivă și celelalte regiuni: nordică (Rucăr, Dâmbovicioara, Arefu, Nucșoara) și sudică (Ungheni, Popești, Râca, Miroși, Slobozia, Teiu), unde se înregistrează cel mai semnificativ declin.
<i>Educație</i>	Doar orașul Mioveni și municipiul Pitești dețin învățământ antepreșcolar (creșe). Multe clase nu au număr suficient de elevi, atât la nivel primar, cât și la nivel gimnazial. Această situație se întâlnește, în principal, în localitățile cu o populație tânără scăzută și mult îmbătrânită.

	Clădirile unităților de învățământ sunt relativ vechi, marea majoritate datând din secolul XX. În mediul rural, numărul de laboratoare și ateliere școlare este redus. Un număr mare de unități de învățământ din mediul rural nu au nici teren de sport. Sălile de gimnastică sunt și mai puține, multe comune având maximum una. În și mai multe unități administrativ-teritoriale, nu există săli de gimnastică în cadrul unităților de învățământ. Din punct de vedere al personalului didactic, unitățile de învățământ care au doar ciclul primar și eventual cel preșcolar (grădiniță) au puține cadre didactice.
<i>Sănătate</i>	Orașul Ștefănești este singurul centru urban care nu dispune de cabinet de specialitate, iar în orașul Topoloveni nu există unitate spitalicească. Municipiul Curtea de Argeș, orașele Costești și Ștefănești au doar o singură unitate spitalicească. Multe unități administrativ-teritoriale (91,5%) nu dispun de cabinete de specialitate. Astfel, pentru orice consultație de acest tip populația rurală este nevoită să se deplaseze la ambulatoriile spitalelor sau la cabinetele medicale de specialitate din orașele mai mari. În orașele Topoloveni și Costești sunt puține cabinete medicale de specialitate. Localitățile Râca, Albeștii de Muscel și Ciomăgești nu dispun de cabinet medical de familie, motiv pentru care, cetățenii din aceste comune sunt nevoiți să se deplaseze în comunele învecinate pentru astfel de consultații. Multe comune nu dețin nici cabinet stomatologic sau doar unul singur. Doar 78 de comune dețin farmacii sau puncte farmaceutice, iar farmaciștii sunt doar 75 în mediul rural, ceea ce înseamnă că nici măcar un farmacist nu îi revine unei farmacii. Această situație este dificilă pentru populația vârstnică, mai vulnerabilă. Două comune, Ciomăgești și Râca, nu dispun de personal sanitar mediu, iar majoritatea comunelor au mai puțin de 10 persoane din această categorie. Se remarcă și lipsa serviciilor de îngrijire la domiciliu în multe areale puternic îmbătrânite, acestea fiind prezente doar în municipiul Pitești, municipiul Câmpulung, orașul Mioveni și comuna Corbi.
<i>Servicii sociale</i>	Lipsa unui compartiment specializat (Serviciu sau Compartiment de Asistență Socială) în 45 de comune Serviciile Publice de Asistență Socială se confruntă cu lipsa personalului calificat, volumul mare de lucru, fonduri insuficiente raportate la nevoile existente și lipsa serviciilor în comunitate, cu precădere a serviciilor de prevenire. Absența unor servicii rezidențiale pentru vârstnici în majoritatea arealelor care, sunt cele mai afectate de îmbătrânirea demografică din județ.
<i>Cultura</i>	Numărul de spectacole a scăzut în ultimii ani. În județul Argeș mai există doar 3 cinematografe, toate în municipiul Pitești, în celelalte centre urbane cinematografele dispărând. Există un număr mic muzee, în special în mediul rural, cu un număr redus de vizitatori. Comuna Dobrești nu deține bibliotecă. Numărul de cititori activi a scăzut dramatic în perioada 2000-2019, cifrele fiind și mai reduse în perioada pandemiei.

Structura activităților economice	
Economie	PIB-ul județean pe cap de locuitor se menține sub media națională și semnificativ sub cea europeană, iar ritmul de creștere a VAB este inferior celui național Densitatea agenților economici din județ se situează sub media națională Sub 63% dintre profesioniștii înregistrați legal în județul Argeș sunt activi din punct de vedere economic în 2024 În sondajul de opinie efectuat în cadrul PATJ Argeș se menționează următorii factori de blocaj cu care se confruntă județul: promovarea insuficientă a județului ca destinație de afaceri și turism, calificarea redusă a forței de muncă, lipsa infrastructurii de sprijin pentru afaceri și costurile ridicate legate de terenuri, utilități, transport și forță de muncă. Infrastructura și serviciile suport pentru afaceri, CDI și transfer tehnologic sunt insuficient dezvoltate, reducând atractivitatea pentru antreprenori și investitori. Interesul scăzut al tinerilor pentru antreprenoriat, care reiese din ponderea redusă a persoanelor sub 29 de ani atât în rândul acționarilor și asociaților din firme, cât și în ceea ce privește titularii și membrii PFA-urilor. Aproape 30% dintre SRL-urile debutanților din județ nu sunt operaționale, aceleași direcții observându-se și în cazul firmelor deschise de studenți în baza HG nr. 166/2003. Repartizarea unităților economice pe raza județului arată o concentrare pronunțată în principalele centre urbane (Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș), această polarizare reflectându-se atât în numărul întreprinderilor active, cât și în cel al persoanelor angajate de către acestea. Există decalaje semnificative în plan teritorial între nucleele urbane (împreună cu comunele adiacente) și localitățile rurale mai îndepărtate, disparitățile de acest tip afectând nu numai performanțele economice ale sectorului privat în funcție de localizare, ci și nivelul de trai al locuitorilor. Locuitorii din zonele rurale constituie majoritatea forței de muncă din domeniile cu valoare adăugată scăzută, în timp ce sectoarele intensive în cunoaștere și tehnologie angajează predominant persoane din mediul urban. Deficiențele ocupaționale cu care se confruntă populația rurală se reflectă și în fenomenul șomajului, dat fiind că peste 86% din totalul șomerilor din județ trăiesc în mediul rural. Județul are o contribuție redusă la nivel național în ceea ce privește societățile cu capital străin și valoarea capitalului social subscris de acestea, trebuind să facă față unei competiții puternice venite din alte zone atractive pentru investitori, precum regiunea București-Ilfov. În economia Argeșului predomină sectoarele economice cu valoare adăugată redusă (cu excepția industriei prelucrătoare și a anumitor subdomenii de servicii), peste două treimi din populația ocupată lucrând în industrie, comerț, agricultură, construcții și transporturi — domenii care, în general, nu oferă cele mai avantajoase perspective din punctul de vedere al salariilor și al oportunităților de dezvoltare profesională. Pondere scăzută a populației cu studii superioare (doar 16%), concentrată în mediul urban (în special în Pitești). Scăderea populației, a resurselor de muncă și a populației active în perioada 2012-2022.

	O treime dintre persoanele care desfășoară o activitate economică în județul Argeș lucrează în mod informal sau semi-formal. O pondere ridicată a populației rezidente ocupate practică navetismul în alte localități din județ sau în străinătate, fie pentru serviciu, fie pentru școală, facultate sau alte activități. Factorii de blocaj din punct de vedere al oportunităților de ocupare profesională în județul Argeș sunt: lipsa locurilor de muncă, diversitatea redusă a locurilor de muncă în diferite domenii, migrația, lipsa forței de muncă.
<i>Structura economică</i>	<u>Agricultură:</u> Deficiențele identificate în cadrul sectorului agricol dăunează perspectivelor de creștere economică a sectorului, influențând contribuția la veniturile publice, dar mai ales bunăstarea agricultorilor și fermierilor din județul Argeș. Ponderea foarte mică din solurile județului care se încadrează în clasele I și II de bonitate. Puternica fragmentare a terenurilor, 97% dintre exploatațile agricole din județ având dimensiuni mici sau foarte mici (sub 5 ha). Evidențele APIA Argeș cuprind doar 10 exploatații agricole cu personalitate juridică ce beneficiază de subvenții pentru creșterea a mai mult de 100 de animale. Majoritatea animalelor sunt crescute de cetățeni în propriile gospodării, conform modelului tradițional de subzistență, care se concentrează pe producția destinată consumului propriu, în detrimentul comercializării. Nivel relativ scăzut de mecanizare a sectorului agricol. Un procent foarte mic din terenurile arabile sunt amenajate pentru lucrări de irigații, iar suprafețele dotate cu astfel de instalații nu au fost extinse în ultimul deceniu. Număr mic și volum limitat al spațiilor de depozitare și al unităților de procesare. Prezența slabă a grupurilor de producători agricoli recunoscute de MADR. Agricultura ecologică se practică la scară redusă, atât ca suprafață cultivată, cât și ca număr de operatori. <u>Pomicultură și viticultură:</u> În anul 2023, numărul pomilor fructiferi a înregistrat o scădere de aproape 24% comparativ cu anul 2013, iar suprafața cultivată cu viță de vie s-a redus cu 19% în aceeași perioadă. Producția totală de struguri (inclusiv indicatorul mediu) s-a înjumătățit în perioada 2013-2023. Județul Argeș s-a plasat pe ultimul loc la nivel regional, având o producție medie de struguri la hectar cu peste 23% sub media regională. <u>Zootehnie:</u> Majoritatea efectivelor de animale (cu excepția albinelor, ovinelor și caprinelor) s-au diminuat, pe fondul unor rate destul de ridicate de scădere în perioada 2012-2022. Producțiile totale de carne, lapte și miere s-au redus la rândul lor, singurele creșteri fiind înregistrate în cazul lăinii și ouălor. <u>Silvicultura:</u> Pădurile din județ sunt expuse riscurilor antropice, în special pe fondul defrișărilor excesive efectuate în mod ilegal și al turismului practicat nesustenabil. Vulnerabilitatea pădurilor față de riscurile naturale, printre care se numără expunerea la dăunători, specii invazive și boli, precum și

	impactul negativ al schimbărilor climatice, care se manifestă tot mai frecvent și mai intens. Fenomenele climatice adverse care sunt cel mai frecvent întâlnite pe teritoriul Argeșului cuprind vânturile puternice și incendiile provocate de valurile de căldură. Există numeroase suprafețe de fond forestier care cuprind terenuri aflate în regenerare, terenuri neproductive, terenuri temporar retrase din fondul forestier, respectiv terenuri implicate în litigii. <u>Industria:</u> Multe dintre marile întreprinderi industriale au fost fie închise, fie privatizate, însă numeroase privatizări au eșuat din cauza gestionării defectuoase, care, în multe cazuri, a dus la falimente. Restructurările ce au avut loc în contextul adaptării la principiile pieței libere, au cauzat și pierderea unui număr semnificativ de locuri de muncă. Structura sectorului este caracterizată de o puternică fragmentare, peste 74% din totalul unităților industriale fiind microîntreprinderi. Întreprinderile mari și mijlocii au cunoscut scăderi în ultimul deceniu. În intervalul 2012-2022, investițiile nete ale unităților locale active cu profil industrial din județul Argeș au scăzut cu aproape 28%. În industria extractivă investițiile nete au scăzut cu peste 48%, iar în industria prelucrătoare (care depinde în mare măsură de planurile și resursele sectorului privat) acestea s-au diminuat cu peste 27%. <u>Construcții:</u> Tiparul de fragmentare este vizibil și în construcții, unde peste 86% dintre unitățile locale active sunt microîntreprinderi, la nivelul Argeșului existând doar 37 de întreprinderi mijlocii și nici o întreprindere mare. Salariul mediu net lunar în construcții se situează sub mediile sectorului de la nivel regional și național, fiind, în ansamblu, mai mic și decât media salariilor din județ. <u>Servicii:</u> Și serviciile din județ manifestă o fragmentare accentuată, sectorul fiind dominat de întreprinderile de mici dimensiuni, multe dintre acestea fiind afaceri familiale sau individuale. Microîntreprinderile reprezintă aproape 93% din totalul unităților active în sectorul serviciilor din Argeș, în timp ce întreprinderile mijlocii și mari însumează mai puțin de 1% din acestea. Predominanța ramurilor cu valoare adăugată redusă, comerțul, transporturile și depozitarea, HORECA și serviciile administrative și de suport constituind peste 65% din totalul acestora. Aproape 85% din cifra de afaceri din sectorul serviciilor este generată de comerț, transporturi și depozitare. Peste 66% din investițiile nete realizate de unitățile locale active în servicii sunt realizate tot de către firmele specializate în transporturi, depozitare și comerț. <u>Turism:</u> Subvalorificarea (valorificarea deficitară) a potențialului turistic al cadrului natural și a patrimoniului turistic antropoc material (construit) și imaterial (spiritual) al județului. Accesibilitatea și mobilitatea deficitară spre unele obiective sau areale de interes turistic din zona montană sau din localitățile rurale situate marginal față de principalele coridoare rutiere și/sau feroviare. Lipsa interconectării/conexiune limitată/deficitară între unele locații și areale posesoare de obiective de interes turistic.
--	--

	Organizarea inefficientă la nivelul asigurării condițiilor de organizare, desfășurare, gestionare, coordonare și promovare a activităților turistice. Promovarea insuficientă/ inefficientă / necompetitivă / deficitară a ofertei turistice a majorității locațiilor și arealelor de interes turistic și a ansamblului județean. Distribuția neechilibrată / decalaje majore între oferta derivată (baza materială turistică) a destinațiilor și arealelor de interes turistic ridicat din județ, respectiv din stațiunile balneoclimaterice, centrele urbane mici și majoritatea UAT-urilor rurale cu obiective turistice valoroase și resurse tradiționale bine conservate
<i>Forța de muncă</i>	Pondere scăzută a populației cu studii superioare (doar 16%), concentrată în mediul urban (în special în Pitești). Scăderea populației, a resurselor de muncă și a populației active în perioada 2012-2022. O treime dintre persoanele care desfășoară o activitate economică în județul Argeș lucrează în mod informal sau semi-formal. O pondere ridicată a populației rezidente ocupate practică navetismul în alte localități din județ sau în străinătate, fie pentru serviciu, fie pentru școală, facultate sau alte activități. Factorii de blocaj din punct de vedere al oportunităților de ocupare profesională în județul Argeș sunt: lipsa locurilor de muncă, diversitatea redusă a locurilor de muncă în diferite domenii, migrația, lipsa forței de muncă. Populația ocupată în domeniul agricol reprezintă o proporție redusă atât în totalul resurselor de muncă, cât și în rândul populației active din județ, pe fondul scăderilor masive înregistrate în perioada 2012-2022 în cazul ambilor indicatori. Rata de ocupare în sectorul agricol se situează sub mediile de la nivel regional și național, ceea ce arată un interes redus pentru agricultură. Aproape 99% dintre persoanele care lucrează în exploatațile agricole din județ își desfășoară activitatea în cadrul exploatațiilor fără personalitate juridică. Preponderența muncii informale în acest sector este evidențiată și de faptul că numai 12% dintre lucrătorii agricoli sunt angajați în unitățile locale active din domeniu, aceștia având, oricum, un salariu mediu net mai mic decât cele de la nivel regional și național. Preferința tot mai redusă a tinerilor pentru muncile agricole și nivelul redus de instruire în rândul celor implicați în acest sector. Între anii 1992 și 2022, numărul persoanelor ocupate în industrie a scăzut cu aproape 43%. În perioada 2008-2022, numărul de salariați din numeroase sectoare industriale a înregistrat scăderi puternice, însă, concomitent, alte ramuri au notat creșteri considerabile în rândul persoanelor angajate. Aproape jumătate din totalul persoanelor ocupate în construcții lucrează pe cont propriu (în țară sau în străinătate), situație ce subliniază prevalența fenomenului de ocupare informală, care aduce cu sine diverse vulnerabilități economice și sociale pentru muncitori. Peste jumătate (53,2%) dintre persoanele ocupate în servicii activează în comerț, transporturi și depozitare, activități administrative și de suport. Subsectoarele care impun un nivel ridicat de cunoaștere, creativitate sau intensitate tehnologică au ponderi foarte scăzute în totalul populației ocupate în servicii.

	Subsectoarele care sunt cel mai bine remunerate (ITC, activitățile profesionale, științifice și tehnice, intermedierea financiară și asigurările) au printre cele mai mici ponderi în totalul persoanelor ocupate în servicii; în schimb, subsectoarele cu cei mai mulți angajați, precum comerțul și transporturile, oferă salarii considerabil mai mici. Subsectoare de servicii din județul Argeș oferă salarii medii nete lunare sub media națională (excepție HORECA). Turismul din județ se confruntă și cu un deficit de forță de muncă calificată pentru unele sectoare de activitate și ocupații din domeniul turistic. Accesul deficitar pe piața turistică a forței de muncă a categoriilor defavorizate. Necorelarea între necesitățile pieței de muncă din turism și oferta educațională din domeniu, statut și prestigiu de angajat în turism și al ocupațiilor din domeniu neconform cu importanța socială și economică a acestora.
Zonificarea teritoriului	
<i>Zonificarea teritoriului</i>	Aproximativ 80% dintre UAT-urile din județ nu dispun de lucrări finalizate de înregistrare sistematică a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și carte funciară. Instrumentele GIS care să monitorizeze în timp real dinamica utilizării terenurilor lipsesc la nivelul majorității UAT-urilor. Județul nu dispune de hărți actualizate de risc natural pentru cutremure și, mai ales, alunecări de teren. Studiile pedologice și agrochimice care să stea la baza unor decizii privitoare la schimbarea destinației terenurilor (de ex. scoaterea din circuitul agricol, împădurire etc.) fie lipsesc, fie nu sunt accesibile tuturor decidenților, în lipsa unor instrumente online de vizualizare. La nivelul județului există peste 100 de situri potențiale contaminate, însă activitatea de investigare a acestora în vederea confirmării gradului de contaminare este deficitară. Aproximativ un sfert din județ intră în categoria zonelor montane defavorizate sau a zonelor cu constrângeri naturale, care au deficiențe legate de productivitate. Suprafața inclusă în intravilanul localităților urbane din județ a crescut cu circa 5000 ha în ultimele două decenii, în pofida faptului că populația rezidentă a acestora a avut o evoluție negativă. În contextul în care fostele platforme industriale au fost abandonate dar nu și reconvertite funcțional, presiunea locativă și investițională au migrat către periferiile cu parcelar tipic agricol, unde au apărut cartiere noi. Acestea s-au dezvoltat, în general, organic, fără o reglementară clară, context în care acestea sunt un amestec de funcțiuni, cu puține dotări de interes public. Fenomenele de tăieri ilegale, braconaj, depozitare ilegală a deșeurilor, extindere a perimetrelor construite, practicarea formelor agresive de turism și de pășunat etc. continuă să existe, mai ales în cazul suprafețelor aflate în proprietate privată. Lipsa unor coridoare ecologice care să asigure conectivitatea diferitelor ecosisteme fragmentate de către proiectele majore de infrastructură (autostradă, drum expres). Nu putem vorbi despre existența unei asociații funcționale care să gestioneze dezvoltarea integrată a întregii zone metropolitane a Piteștiului.

	Comunele Mioarele, Dâmbovicioara, Boțești, Albeștii de Muscel, Poienarii de Argeș, Teiu, Ciomăgești, Râca și Nucșoara nu mai ating pragul minimal de 1.500 de locuitori, însă legislația actuală nu permite declasificarea automată a localităților rurale care nu mai ating pragul minimal pentru statutul de comună (rang IV), însă viabilitatea funcțională a acestora pe termen mediu și lung este deja pusă sub semnul întrebării.
<i>Contextul teritorial, interjudețean, regional și național</i>	La nivelul județului nu putem discuta despre existența unor orașe-poartă, însă municipiul Pitești și zona sa urbană funcțională joacă un rol important de echilibru la nivelul rețelei de așezări din partea de nord a regiunii Sud-Muntenia, alături de Ploiești. Orașele Costești, Ștefănești și Topoloveni nu au o zonă urbană funcțională, în accepțiunea definiției date de OECD și de Comisia Europeană (în componența acestor zone funcționale intră acele unități administrativ-teritoriale din care minim 15% din populația ocupată totală face naveta către nucleul urban al respectivului areal). Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Pitești, înființată oficial în anul 2013, nu a fost operațională din perspectiva derulării unor activități și proiecte relevante, iar în anul 2017 o parte dintre administrațiile semnatare s-au retras.

4. CONCLUZII PRIVIND DIAGNOSTICUL GENERAL – ABORDARE INTEGRATĂ

Diagnosticul general realizează o integrare a rezultatelor studiilor de fundamentare sectoriale, punând în evidență atât potențialul județului (aspectele pozitive), cât și aspectele negative, disfuncționalitățile care afectează structurile teritoriale, economice și sociale ale județului Argeș. În formularea acestui diagnostic s-au avut în vedere aspectele sociale, economice și de mediu.

Astfel, în ceea ce privește ***echiparea tehnică a teritoriului*** se remarcă următoarele aspecte pozitive:

- ✓ Autostrada A1 este un element cheie al infrastructurii de transport rutiere, facilitând transportul de mărfuri și persoane, asigurând conectarea județului Argeș cu restul țării și cu regiuni din Europa. Importanța strategică a județului Argeș în rețeaua de transport europeană este subliniată de faptul că autostrada A1 face parte din coridorul IV pan-european.
- ✓ Accesibilitatea localităților este asigurată și de alte drumuri naționale, contribuind la dezvoltarea comerțului local și a turismului. DN7 este unul dintre cele mai importante drumuri din județ, traversând județul de la sud-est la vest, asigurând, astfel, legătura reședinței județului, Pitești, cu capitala României, București, și cu Râmnicu Vâlcea. Acesta face parte dintr-un coridor european major care leagă Europa Centrală de sudul continentului. DN65 asigură legătura între Pitești și Craiova, facilitând accesul spre sudul României, iar DN73 face legătura între Pitești și Brașov. Drumul național DN7C face legătura între Bascov și Sibiu. DN 65A asigură legătura cu județul Teleorman, DN 67B cu județul Olt, A1, DN 7 și DN 72A cu județul Dâmbovița, iar DN 7, DN 73C cu județul Vâlcea.
- ✓ Din punct de vedere a stării de viabilitate a drumurilor naționale din județul Argeș, după lungimea acestora, aproximativ 85% se află în stare bună sau medie.
- ✓ Infrastructura rutieră din județul Argeș beneficiază de 184 de poduri și podețe pe drumurile naționale, construite din diverse materiale. Unele dintre acestea au fost consolidate de-a lungul timpului pentru a asigura siguranța și durabilitatea lor.
- ✓ În județul Argeș, cele 21 de sensuri giratorii de pe drumurile clasificate, în special cele din municipiul Pitești, sunt esențiale pentru facilitarea fluxului de trafic pe drumurile naționale, unde densitatea vehiculelor este mai mare

- ✓ În județ au fost identificate 82 de stații de alimentare cu carburant, aparținând de diverse companii, concentrate în cea mai mare parte în cadrul localităților urbane, în apropierea drumurilor de importanță națională și internațională.
- ✓ La nivel de județ, numărul vehiculelor electrice a crescut de la un an la altul, de la 20 vehicule în 2018 la 865 vehicule în 2023, iar infrastructura de încărcare este în continuă dezvoltare, cu un număr tot mai mare de stații de încărcare publice (76 de stații în 2023), atât în orașe, cât și pe autostrăzi, pentru a facilita utilizarea pe distanțe lungi.
- ✓ Transportul aerian poate fi realizat prin intermediul aeroporturilor din apropiere, cum ar fi Aeroportul Internațional Henri Coandă București (OTP), aflat la aproximativ 100 km distanță de Pitești, reședința județului, oferind zboruri interne și internaționale.
- ✓ În municipiul Pitești, zona autogării are un potențial destul de ridicat pentru dezvoltarea transportului multimodal din oraș. Stația de transport public din imediata vecinătate, face ca această zonă să aibă și mai mult potențial pentru un nod multimodal.
- ✓ Județul Argeș este unul din cele mai bine echipate județe din punct de vedere al lucrărilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor: 12 lacuri de acumulare, 10 derivații de tip "galerie", regularizări și apărări de maluri.
- ✓ În toate cele 7 localități urbane din județul Argeș: Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Costești, Mioveni, Topoloveni și Ștefănești există sisteme de alimentare cu apă și sisteme de canalizare și epurare ape uzate (stația de epurare a municipiului Pitești asigură și epurarea apelor uzate colectate din orașul Ștefănești și comuna Bascov).
- ✓ 99,2% din numărul total al locuințelor convenționale beneficiau de instalație electrică la nivel județean.
- ✓ În județul Argeș, există mai multe conducte de transport care joacă un rol important în alimentarea locală și în tranzitul de gaz către alte județe: conducta de transport Craiova–Pitești, conducta de transport București–Pitești, precum și conducte secundare și de distribuție locală care interconectează orașele și satele din județ, asigurând accesul consumatorilor rezidențiali și industriali la rețeaua de gaz natural.
- ✓ Pe lângă potențialul hidroenergetic al râului Argeș, valorificat prin centralele hidroelectrice care funcționează pentru asigurarea necesarului de energie electrică al județului, și potențialul energetic al pădurii prin obținerea de biomasă, județul dispune și de un mare potențial eolian și solar, mai puțin valorificate. Jumătatea sudică a județului Argeș, se află în zona de eficiență energetică II până la nord de municipiul Pitești, având doar un areal foarte mic încadrat în zona I de radiație solară. Zona de eficiență energetică

El acoperă aproximativ 40% din teritoriul județului, aici intensitatea radiației solare fiind de 1.300 - 1.350 kWh/mp/an. Ariile cu un potențial energetic mare acoperă zona de câmpie. Localitatea Mozăceni are cel mai ridicat potențial pentru instalarea de panouri fotovoltaice.

- ✓ Județul Argeș este acoperit de serviciile mai multor operatori de telefonie mobilă, fiecare având o prezență semnificativă în regiune.
- ✓ Județul beneficiază de o bogată rețea hidrografică, cuprinzând bazinele hidro ale Argeșului și afluenții săi: Vâlsan, Râul Doamnei, Râul Târgului, Brătia, Argeșelul, Oltului cu afluentul său Topolog și Vedei, precum și lacurile naturale și artificiale.
- ✓ Gestionarea deșeurilor municipale se realizează prin Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) existent în prezent la nivelul județului Argeș.
- ✓ Începând cu anul 2017, gradul de acoperire cu servicii de salubritate în județul Argeș este 100%, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.
- ✓ La nivelul județului există 24 de stații de epurare a apelor uzate, la nivel urban și rural. În cadrul stației de epurare a orașului Mioveni a fost implementat un proiect pilot de tratare a nămolului rezultat în urma procesului de epurare a apelor uzate și transformarea acestuia în compost, prin tehnologia Gore Cover.
- ✓ Pentru majoritatea stațiilor de epurare deținute de operatorul regional de apă au fost realizate investiții, la nivelul anului 2019 fiind asigurată epurarea terțiară pentru întregul volum de ape uzate urbane evacuate în receptori naturali, odată cu înregistrarea unei creșteri și în ceea ce privește eficiența epurării și încadrării indicatorilor de calitate monitorizați în limitele prevăzute pentru indicatorii de calitate impuși prin legislație.

Principalele aspecte negative în cazul acestui domeniu sunt:

- Rețeaua de comunicație rutieră din județul Argeș nu a suferit transformări de modernizare de-a lungul ultimilor 10 ani, tendința fiind cea de scădere a drumurilor modernizate.
- În județul Argeș, drumurile județene din pietriș și pământ, reprezintă aproape 27% din totalul drumurilor și sunt o provocare serioasă pentru șoferi, pe vreme ploioasă devenind adesea impracticabile din cauza noroiului, iar pe vreme uscată, praful ridicat poate reduce vizibilitatea și poate afecta confortul călătoriei.
- Pe o lungime destul de ridicată drumurile naționale din județul Argeș sunt de o calitate scăzută sau medie, 14,5% fiind în stare rea.

- Există un pod aflat în clasa tehnică V, ceea ce înseamnă că nu asigură condiții minime de siguranță a circulației, pe DN 7C. 36,94% dintre poduri și podețe sunt într-o stare nesatisfăcătoare.
- În județul Argeș există 45 intersecții de drumuri clasificate cu căile ferate, la nivel, cele mai multe fiind intersecții semnalizate doar cu indicatoare rutiere (24)., ceea ce crește riscul de accidente.
- Rețeaua feroviară de pe teritoriul județului Argeș este alcătuită doar din linii de cale ferată normale, neelectrificate, 90,3% fiind căi ferate simple. Doar 5,55% din căile ferate din județ sunt modernizate. La nivelul județului sunt 11 puncte periculoase atât pe linii interoperabile, cât și pe linii neinteroperabile.
- Județul nu dispune de un aeroport propriu.
- Singurele localități care beneficiază de transport public local sunt municipiile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș. La nivelul județului Argeș există numeroase localități (255) care nu sunt deservite de transportul public rutier sau feroviar, ceea ce îi determină pe oameni să utilizeze transportul individual pentru a ajunge la localitățile de rang superior.
- În cuprinsul județului Argeș nu există stații intermodale feroviar-rutier pentru transportul de marfă în containere.
- Din lungimea totală a cursurilor de apă monitorizate din punct de vedere fizico-chimic în spațiul hidrografic Argeș-Vedea, peste 21% se încadrează în clasele IV și V de calitate.
- Pe baza bonității și a notelor de bonitare obținute prin cuantificarea limitărilor unor caracteristici ale sistemului sol-teren asupra capacității agroproductive, 54% din terenurile agricole din județul Argeș se încadrează în clasa a III-a – cu limitări moderate în cazul utilizării ca agricol, aproape 30% sunt terenuri cu limitări severe în cazul utilizării ca arabil și 10% sunt terenuri cu limitări extrem de severe, nepretabile la arabil, vii și livezi.
- Analiza zonelor critice sub aspectul deteriorării solurilor arată că 40,5% din suprafața studiată sunt terenuri cu soluri afectate de exces temporar de umiditate, iar 26,6% sunt terenuri cu soluri afectate de eroziune prin apa slab excesivă.
- Județul Argeș figura la începutul anului 2018 cu 62 situri contaminate/potențial contaminate, din care: 2 situri contaminate istoric și 60 situri potențial contaminate.
- 2 localități nu beneficiază de sisteme de alimentare cu apă.
- Conducta de aducțiune de la stația de captare a apei Oești – Stație de tratare Cerbureni, prezintă frecvent avarii datorită materialelor din care sunt țevile și vechimii acestora, alți factori care stau la baza avariilor sunt: coroziunea datorită clorului din apă și naturii

terenului în care sunt îngropate, amplasării în zona cu trafic greu și depășirii duratei de viață.

- S-au constatat pierderi de apă cauzate de avariile înregistrate la rețelele de transport și distribuție (35 %- sistemul Pitești, 43 % - sistemul Câmpulung, 22 % - sistemul Mioveni, 43 % - sistemul Curtea de Argeș, 29 % - sistemul Costești, 39 % - sistemul Topoloveni, cu referire la apa prelevată la sursă); conducte vechi și neprotejate supuse fenomenelor de coroziune a apei și solului de pozare; consumurile energetice specifice mari; starea avansată de uzură a construcțiilor și echipamentelor existente în complexele de înmagazinare – pompare; pentru cea mai mare parte a fronturilor de captare existente nu sunt asigurate zone de protecție sanitară și debitele necesare; inexistența unor surse suplimentare de asigurare a necesarului de apă și lipsa facilităților de combatere a efectelor de poluare accidentală; nesiguranța sursei datorată problemelor deosebite în realizarea lucrărilor de reabilitare a facilităților de transport a apei brute.
- Principalele probleme întâlnite la sistemul de canalizare sunt: rețeaua de canalizare existentă are în componență tronsoane vechi, erodate, colmatate și cu risc mare de prăbușire; volumul mare al infiltrațiilor și exfiltrațiilor.
- Poluarea apelor cauzată de aglomerările umane (orașe și sate) se datorează în principal următorilor factori: rata redusă a populației racordate la sistemele colectare și epurare a apelor uzate; funcționarea necorespunzătoare a stațiilor de epurare existente; managementul necorespunzător al deșeurilor; dezvoltarea zonelor urbane și protecția insuficientă a resurselor de apă.
- În cea mai mare parte a localităților din mediul rural nu există sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate.
- În județul Argeș impactul negativ al apelor uzate asupra apei subterane este generat de: lipsa totală sau parțială a sistemelor centralizate de canalizare în mediul rural; lipsa rețelilor de canalizare pluvială și a stațiilor de epurare a apelor uzate în mediul rural; existența unor stații de epurare vechi și ineficiente, a unor sisteme de canalizare vechi, neetanșe și insuficiente în mediul urban; evacuarea apelor uzate menajere și industriale epurate necorespunzător în apele de suprafață (care se infiltrază ulterior în straturile freatice); poluarea apelor de suprafață ca urmare a antrenării diferitelor substanțe nocive de către apele pluviale (salubritatea necorespunzătoare a rețelilor urbane și rurale de transport).

- Se remarcă lipsa investițiilor sau a subvențiilor în domeniul energetic și a unei infrastructuri de alimentare cu gaze naturale dezvoltate (doar 47% de UAT-uri dețin o astfel de infrastructură).
- În ciuda dezvoltării infrastructurii, unele zone rurale din județul Argeș nu beneficiază de acoperire completă, accesul la servicii de internet de mare viteză și telefonie mobilă fiind limitat. Unele părți ale infrastructurii de telecomunicații sunt învechite, necesitând modernizare pentru a face față cerințelor actuale și pentru a îmbunătăți serviciile oferite.

În cadrul domeniului **patrimoniu construit, peisaje** se observă următoarele aspecte pozitive:

- ✓ Județul Argeș are un patrimoniu arheologic de valoare
- ✓ Județul Argeș are meșteri populari recunoscuți pentru meșteșugul lor: meșteșugul lemnului, tehnica țesutului, arta țesutului și cusutului (costum popular), artizana opincilor, costume populare din Muscel, țesături de interior, sculptor în lemn. În această categorie de patrimoniu, în cadrul Listei Reprezentative a Patrimoniului Cultural al Omenirii (UNESCO), România are înscrise mai multe tradiții, meșteșuguri, obiceiuri tradiționale, ce se mai regăsesc și în prezent - Județul Argeș fiind parte a unora dintre acestea prin locuitorii săi ce practică meșteșugurile și păstrează tradițiile: Ritualul călușului, Tehnici tradiționale de realizare a scoarței în România și Republica Moldova, Arta cămășii cu altiță - element de identitate culturală în România și Republica Moldova, Transhumanța, strămutarea sezonieră a turmelor.
- ✓ Există un număr impresionant de obiective de patrimoniu material și imaterial, regăsit pe întreg teritoriul județului.
- ✓ Avantajele patrimoniului cultural pentru o dezvoltare durabilă a teritoriului sunt reprezentate de diversitatea și multitudinea de obiective de patrimoniu material/construit, nivelul bun de conservare a celei mai mari părți din aceste obiective, aria de răspândire pe tot teritoriul județului (cu o densitate mai mare în zona de Nord și de Est), dublat de patrimoniul mobil, ce se regăsește într-un număr important de muzee și colecții.
- ✓ Patrimoniul material/construit cel mai bine reprezentat este cel arhitectural (cat. II) - 765 de monumente, situri și ansambluri alături de 80 de monumente de arheologie (cat. I), 14 monumente de for public (cat. III), 163 monumente memoriale și funerare (cat. IV).

- ✓ De asemenea, zona rurală cu zonele ei etnografice specifice - Valea Topologului, Valea Argeșului, Valea Vâlsanului, Valea Doamnei, Muscelul - beneficiază de un cadru natural valoros în care se înscriu satele cu clădiri și gospodării tradiționale, marcate de siluetele bisericilor de lemn sau de zid, potențial insuficient exploatat din punct de vedere al unui turism sustenabil.

Principalele aspecte negative în cazul acestui domeniu sunt:

- Un număr mare de obiective de patrimoniu care nu este inclus în cadrul PATN - Secțiunea III, Zone protejate și care, în consecință, nu beneficiază de recunoaștere și de o punere în valoare corespunzătoare.
- Potrivit datelor primite de la Direcția Județeană pentru Cultură Argeș, există 20 monumente care au o stare precară, dintre care 10 sunt în stare de colaps. Cele mai multe monumente au probleme cu protecția împotriva intemperiilor, fapt care contribuie în timp la degradare. Conace din zona rurală se încadrează în calificativul stare rea-precolaps/colaps.
- Monumentele de arheologie - cele clasate în LMI 2015 nu beneficiază de o punere în valoare adecvată calității lor istorice și culturale - categoria valorică A sau B, pentru a putea beneficia de înscrierea în trasee cultural- turistice locale/interjudețene-regionale.
- Siturile arheologice înscrise în RAN sunt în proporție de 50% fără localizare exactă și înscrierea unor noi obiective arheologice în LMI.
- Unele situri arheologice din RAN nu sunt menționate și în LMI.
- Starea de conservare a unor monumente de arhitectură (biserici, conace, arhitectură tradițională din spațiul rural) nu este monitorizată la zi, existând numeroase procese de degradare în stadii incipiente, care alterează imaginea și pot evolua spre degradări mai importante, ce pun în pericol existența monumentelor.
- Nu a fost realizată clasarea unor obiective cu valoare arhitecturală și a unor obiective de for public sau memoriale, în LMI 2015 (în actualizare deci cu posibilitatea de noi înscrieri), fiind periclitată integritatea acestora, în special în mediul rural, în condițiile în care unele sate au o populație redusă și îmbătrânită.
- Arhitectura tradițională a satelor din toate zonele etnografice ale județului este insuficient considerată ca o valoare esențială a procesului de dezvoltare durabilă pentru comunitățile rurale, fiind minim protejată, pusă în valoare, refuncționalizată și promovată.

- Lipsa actualizării PUG-urilor și a unor acțiuni coordonate între autoritățile publice locale/județene și instituțiile responsabile cu protejarea patrimoniului arhitectural și urbanistic, în vederea respectării prevederilor legale în ceea ce privește delimitarea unor Zone Construite Protejate în cadrul documentațiilor de urbanism tip PUG/PUZCP (lipsa preocupării la nivel local pentru includerea acestui tip de zone, cu reglementări specifice pentru protejarea valorilor arhitecturale și urbanistice în cadrul documentațiilor de urbanism).
- Lipsa programelor educaționale la nivelul școlilor, dar și al comunităților din localitățile județului pentru înțelegerea și protejarea patrimoniului local construit, al patrimoniului mobil/tehnice legat de acesta).
- Accesibilitatea dificilă în cazul unor obiective de patrimoniu, calitatea unor drumuri comunale fiind improprie (corelare deficitară cu secțiunea transporturi, infrastructura de circulație).
- Nu există o rețea de trasee cu rol peisagistic, cultural și turistic între multe dintre ariile naturale protejate ce includ și valori de patrimoniu antropice, la nivelul județului, nu sunt precis identificate/delimitate aceste zone la nivel de UAT.
- Intervențiile urbanistice (proporția intravilan-extravilan) și calitatea arhitecturală a noilor construcții nu se integrează uneori în tipologia urbană și nu respectă calitatea arhitecturală existentă a clădirilor tradiționale.
- Schimbarea peisajelor naturale (prin defrișări, în zonele cu păduri, construire în zone inundabile, schimbarea funcționalității zonelor de pășuni/fânețe prin antropizare) sau zonelor cultivate/agricole duce la denaturarea peisajelor culturale ale zonelor rurale din județ.

Principalele aspecte pozitive observate în cazul domeniului ***cadru natural, calitatea mediului, patrimoniul natural*** sunt:

- ✓ Existența șoselei de mare altitudine - Transfăgărășanul prin care se face legătura cu județul Sibiu și a culoarului Bran – Rucăr prin care se face legătura rutieră cu județul Brașov.
- ✓ Climatul județului Argeș este complex și variabil, influențat de altitudine, orientarea reliefului și tipurile de circulație a maselor de aer.
- ✓ Un efect economic favorabil al schimbărilor climatice este extinderea sezonului de vegetație. Datele arată o creștere a duratei medii a acestui sezon, o schimbare

semnificativă din punct de vedere statistic. Această prelungire a sezonului de vegetație ar putea sprijini anumite activități agricole, oferind o fereastră mai lungă pentru cultivarea plantelor și posibilitatea de diversificare a culturilor.

- ✓ Sistemul hidrografic de la Vidraru și Cetățuia reflectă o abordare integrată a utilizării resurselor naturale, fiind un exemplu remarcabil de infrastructură hidrotehnică, cu beneficii economice, ecologice și de siguranță.
- ✓ Zona montană din bazinul Argeșului, unde râul își are cursul superior, se caracterizează printr-o densitate ridicată a rețelei hidrografice.
- ✓ Larga extensiune a reliefului montan și deluros pe teritoriul județului Argeș, particularitățile climatice și pedologice din cadrul acestor forme de relief, creează condițiile de favorabilitate pentru o bună dezvoltare a fondului forestier, astfel încât această categorie funciară totalizează o suprafață de 294.726,36 ha ceea ce reprezintă o pondere de 43,2% din suprafața administrativă a județului.
- ✓ Peisajul montan forestier asigură un volum considerabil de masă lemnoasă având valoare economică.
- ✓ În ultimii 10 ani, odată cu închiderea activității marilor agenți industriali, evoluția indicatorului SO₂ înregistrată la stațiile automate de monitorizare din județ a pus în evidență tendința de îmbunătățire a aerului la acest indicator și nu s-au înregistrat depășiri ale VL orară, zilnică și anuală la acest indicator.
- ✓ Tendința de îmbunătățire a calității aerului la indicatorul PM₁₀ este evidentă, deși încă s-au mai înregistrat depășiri ale VL zilnice, dar nu mai mult de 10-20 de ori, cum este permis conform definiției valorii limită zilnică pentru indicatorul PM₁₀ în Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
- ✓ Factorii care au condus la încadrarea valorilor PM₁₀ în limitele admise sunt legați de: efectuarea lucrărilor ample de modernizare a infrastructurii rutiere, de amenajare a parcărilor și a intersecțiilor arealele urbane realizate în ultimii ani; lucrările de reabilitare a spațiilor verzi realizate în ultimii ani; încetarea activității marilor agenți industriali poluatori.
- ✓ Pe baza analizei informațiilor multianuale (2018-2022) ale calității aerului evidențiate din măsurătorile de la stațiile automate de monitorizare de pe teritoriul județului se poate observa o calitate a aerului corespunzătoare la majoritatea parametrilor monitorizați. În acest sens nu au fost înregistrate depășiri semnificative

ale valorilor limită, țintă sau a pragurilor de informare și alertă reglementate prin legea 104/2011.

- ✓ La indicatorul pulberi (PM10) nu a fost depășită valoarea limită anuală, deși au fost înregistrate accidentale depășiri ale valorilor zilnice (cauzate de conjuncturi și factori de dispersie locali), numărul depășirilor fiind însă sub pragul admis.
- ✓ În comparație cu situația din anii anteriori, calitatea aerului în județ s-a îmbunătățit semnificativ, urmare a închiderii marilor poluatori, dar și a investițiilor în infrastructura de transport, în amenajarea și reabilitarea zonelor verzi, precum și a îmbunătățirii modului de realizare a salubrității stradale.
- ✓ La nivelul județului emisiile de substanțe poluante evacuate în atmosferă în ultimii 10 ani au o tendință descendentă, datorată în cea mai mare măsură reducerii activităților economice, dar și adoptării unor politici de mediu cum ar fi: folosirea în mai mare măsură a surselor de energie regenerabile (eoliană, solară, hidro, geotermală, biomasă); utilizarea autovehiculelor prevăzute cu sisteme de propulsie electrică; utilizarea unor instalații și echipamente cu eficiență energetică ridicată; înlocuirea instalațiilor cu efect poluant important asupra mediului cu altele mai puțin poluante (consumuri reduse, randamente de proces mai mari); utilizarea de instalații de reținere, captare, stocare a substanțelor poluante (de exemplu, captarea și stocarea carbonului la instalațiile mari de ardere, filtre electrostatice, arzătoare cu NOx redus, etc.); realizarea unor programe de reîmpădurire și de creare de spații verzi.
- ✓ Se observă scăderea generalizată a nivelelor de zgomot în intervalul 2020-2023 în raport cu perioada 2017-2019.
- ✓ Monitorizarea calității apei în județul Argeș este realizată de Administrația Națională „Apele Române” prin rețelele teritoriale ABA Argeș-Vedea și Olt, cu ajutorul unei rețele de puncte de observare bine distribuite.
- ✓ Din analiza corpurilor de apă la nivel județean reiese că în județ 97,7% dintre corpurile de apă se regăsesc în clase bună din punct de vedere al stării chimice. În cazul lacurilor toate se încadrează în clasa bună. În cazul analizei componentei ecologice valorile sunt mult mai îngrijorătoare. Din analiza corpurilor de apă la nivel județean reiese că în județ 8% dintre corpurile de apă se regăsesc în clasele slabă și proastă.

- ✓ În intervalul 2016-2020, s-a observat o îmbunătățire a dotării aglomerărilor urbane cu sisteme de canalizare și stații de epurare, fapt ce a contribuit la diminuarea efectelor poluării difuze de la sursele urbane.
- ✓ Calitatea apelor subterane din județul Argeș prezintă semne clare de îmbunătățire, rezultatele recente indicând o evoluție pozitivă semnificativă în gestionarea și protecția acestor resurse vitale. Conform datelor actualizate din cel de-al III-lea Plan de Management Bazinal, toate corpurile de apă subterană de pe teritoriul ABA Argeș-Vedea au fost evaluate ca fiind fără risc cantitativ, ceea ce înseamnă că nu există probleme legate de cantitatea de apă disponibilă în rezervoarele subterane din această regiune. Această clasificare favorabilă evidențiază faptul că aprovizionarea cu apă subterană este stabilă, iar exploatarea acestei resurse nu depășește capacitatea naturală de refacere, asigurând un echilibru sustenabil.
- ✓ Analizele efectuate după 2020 au arătat o îmbunătățire semnificativă a stării chimice a corpurilor de apă subterană din județul Argeș, astfel că, în prezent, niciun corp de apă subteran nu mai este clasificat ca având o stare chimică slabă.
- ✓ situația calității apelor subterane în județul Argeș se îndreaptă într-o direcție pozitivă, cu un trend evident de ameliorare a stării chimice a acestor corpuri de apă.
- ✓ Monitorizarea continuă, împreună cu măsurile de control al poluării și managementul responsabil al resurselor, reprezintă pași esențiali pentru menținerea și îmbunătățirea calității apelor subterane.
- ✓ Deși există încă provocări punctuale, legate mai ales de poluarea difuză și punctiformă a sistemelor de epurare și mai ales lipsa lor, rezultatele recente oferă motive de optimism și arată că direcția actuală de gestionare a resurselor de apă subterană este una corectă și sustenabilă, contribuind la conservarea acestei resurse esențiale pentru generațiile viitoare.
- ✓ Patrimoniul natural valoros al județului este marcat și de existența ariilor naturale protejate de interes local. La nivelul județului Argeș există și 55 arii protejate de interes local, declarate prin Hotărâri ale Consiliului Județean și ale Consiliilor Locale.
- ✓ Un număr de 8 habitate prioritare definesc ariile naturale protejate din județul Argeș, dominate de pajiști și păduri. Cea mai mare diversitate biologică din punct de vedere al ecosistemelor prezente se regăsește în ROSAC0122 Munții Făgăraș (n = 4 habitate prioritare) și ROSAC0381 Râul Târgului - Argeșel - Râușor (n=3 habitate prioritare).

Principalele aspecte negative în cazul acestui domeniu sunt:

- Lipsa văilor carpatice transversale și a pasurilor montane se constituie ca un factor restrictiv pentru conectivitatea cu județele din regiunea centrală a României.
- Creșterea constantă a temperaturilor medii în ultimii ani, aspect ce poate fi pus pe seama schimbărilor climatice globale. Datele climatice evidențiază această evoluție, indicând o creștere anuală medie semnificativă la nivelul întregului județ.
- Tendințele climatice indică o creștere atât a temperaturilor maxime, cât și a celor minime, fenomen observat în intervalul 1971-2100 conform studiilor climatologice ale Administrației Naționale de Meteorologie (ANM). Această creștere este semnificativă, valorile medii depășind pragul de 2°C, în timp ce extremele înregistrează o creștere chiar și de peste 4°C. În toate categoriile de temperatură (maximă, minimă și medie), județul Argeș este așteptat să prezinte o tendință constantă de încălzire. În județul Argeș, aceste modificări de temperatură ar putea avea implicații semnificative asupra agriculturii și ecosistemelor naturale.
- Observăm o ușoară tendință de creștere a numărului de zile cu precipitații intense. Aceste observații indică nevoia de pregătire pentru gestionarea fenomenelor de precipitații extreme în județul Argeș, care pot avea un impact semnificativ asupra infrastructurii și activităților economice locale, mai ales în sectorul agricol și în gestionarea resurselor de apă.
- Scenariile preconizează o scădere a cantităților de precipitații anuale, în special în sudul și estul României, ceea ce va intensifica deficitul de apă. În județul Argeș, aceste schimbări climatice subliniază importanța unor măsuri adaptative eficiente, axate pe gestionarea durabilă a resurselor de apă și pe protejarea infrastructurii și a ecosistemelor împotriva efectelor negative ale evenimentelor meteorologice extreme.
- Se observă frecvent intervenția antropică în cadrul peisajului montan forestier prin lucrări de defrișare, care duc la diminuarea fondului forestier și favorizarea proceselor de eroziune accelerată.
- Se remarcă existența unor UAT-uri în care ponderi importante din teritoriul administrativ sunt afectate de alunecări de teren sau de alte procese geomorfologice accelerate.

- Se conturează o categorie suplimentară de UAT-uri cu peisaje degradate, aflate în parastazie, adică într-o stare ireversibilă comparativ cu starea naturală anterioară ca urmare a intervenției radicale a componentei antropice; se includ aici geotopopurile asociate exploatărilor miniere și în special a celor de suprafață/cariere: Valea Mare Pravăț, Stoenеști, etc.
- Unii agenți economici și prestatori de servicii contribuie cumulativ la creșterea emisiei difuze de pulberi prin sistemele de încălzire neconforme sau din activități de mică industrie.
- Traficul rutier reprezintă, alături de activitățile industriale, o sursă importantă de poluare a aerului, în special în localitățile urbane (cum ar fi Pitești, Curtea de Argeș etc.) unde numărul foarte ridicat de autovehicule emit cantități mari de poluanți (SO₂, NO_x, CO, COV etc.).
- Calitatea aerului prezintă încă unele probleme legate de depășirile valorii limită zilnică, la indicatorul PM₁₀. Depășiri la indicatorul PM₁₀ s-au înregistrat doar în perioadele reci ale anului (ianuarie-martie, octombrie-decembrie), perioade caracterizate prin calm atmosferic nefavorabil dispersiei, în condiții de relief specifice zonelor depresionare.
- Se remarcă depășirea episodică și la limită a nivelului de zgomot admisibil în unele zone rezidențiale. Conform datelor obținute din hărțile strategice de zgomot pentru traficul rutier pe drumurile principale se evidențiază depășiri ale nivelului de zgomot admis (valori de prag) pentru indicatorul L_{noapte} pe aproape toate drumurile principale considerate (cu excepția DN65B) care străbat Municipiul Pitești: DN65, DN67B, DN7 și DN73.
- În prezent, multe ferme din zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați nu au capacități de stocare adecvate pentru gunoiul de grajd, ceea ce le împiedică să respecte complet normele de protecție a apelor.
- La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea, poluarea difuză reprezintă un fenomen îngrijorător, accentuat de faptul că la sfârșitul anului 2020 doar 66,37% din populația echivalentă din aglomerările mari (>2.000 locuitori echivalenți) era conectată la sisteme centralizate de canalizare. Din cele 273 de aglomerări de acest tip identificate în 2020, doar 68 dispuneau de sisteme de canalizare. Poluarea difuză este cauzată, în mare măsură, de cele 205 aglomerări mari fără sisteme de colectare a apelor uzate, precum și de 30 de aglomerări mici (<2.000 locuitori echivalenți) fără

astfel de sisteme, acestea reprezentând presiuni semnificative asupra corpurilor de apă care nu îndeplinesc obiectivele de mediu.

- La nivelul județului Argeș analiza arată că din cele 73 de aglomerări identificate mai bine de 72 % nu dispun de sisteme de colectare a apelor, totodată modul de epurare a apelor uzate arată și aceste valori îngrijorătoare, peste 53 % dintre aglomerări neavând nici un fel de stație de epurare.
- În ceea ce privește calitatea chimică, deși majoritatea corpurilor de apă subterană din județul Argeș prezintă o stare bună, unele provocări persistă. De exemplu, corpul de apă subterană ROAG08 – Pitești se confrunta încă în anul 2020 cu un risc de neatingere a stării chimice bune din cauza depășirii valorilor standard pentru indicatorul NO₃, adică nivelul de nitrați. Această situație se explică prin faptul că cea mai mare parte a terenurilor din acest corp de apă sunt utilizate pentru culturi agricole, unde fertilizanzii contribuie la concentrația de nitrați.
- O altă sursă de poluare semnificativă este reprezentată de aglomerările umane din aceste zone care nu dispun de sisteme adecvate de colectare și tratare a apelor uzate, în lipsa unor rețele eficiente de canalizare și epurare, apele reziduale ajung în sol și, ulterior, în apele subterane, afectând calitatea acestora.
- Principalele sectoare economice cu impact semnificativ asupra calității solului (și care au determinat existența siturilor contaminate sau potențial contaminate), provin din: industria petrolieră (prin poluarea solului cu hidrocarburi și cu metale grele); industria minieră și metalurgică (prin procesare și depozitare a deșeurilor, iazuri de decantare și halde de steril), industria chimică (prin depozitare de deșeuri din combinate chimice, petrochimice și fabrici de medicamente, situri abandonate); depozite vechi de pesticide; alte activități la scară mare (prelucrarea metalelor, depozitele de deșeuri menajere neconforme, siturile militare, industria de prelucrare a lemnului, centralele electrice pe cărbune, activități de transport, activități de service, etc.).
- Din totalul terenurilor agricole existente în județul Argeș, majoritatea suprafețelor asociate diferitelor moduri de utilizare agricolă a terenurilor sunt încadrate în clasa a III-a de calitate (56%) și în clasa a IV-a de calitate (30%). Caracterul nefavorabil este subliniat de faptul că în clasele I și a II-a de calitate, conform evaluărilor făcute de către Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Argeș se încadrează doar 3% din suprafețele aferente diferitelor moduri de utilizare agricolă a terenurilor.

- Din totalul de peste 14000 ha afectate de alunecări de teren, cele mai mari suprafețe (60%) sunt alunecări superficiale, de tipul alunecărilor în brazde, la care se adaugă alunecările în valuri (30% din suprafața cu alunecări), iar celelalte tipuri de alunecări ocupă suprafețe mai reduse.
- Astfel, pe teritoriul județului sunt afectate de inundații cca 8000 ha, prin stagnoglezare și gleizare sunt afectate cca 115000 ha.
- Inundațiile afectează frecvent o suprafață întinsă cu terenuri, respectiv 8030 ha. Dintre suprafețele afectate de inundații, studiile au arătat faptul că peste 1.150 ha sunt foarte frecvent afectate de inundații de cel puțin o dată pe an.
- O parte din aceste habitate prioritare identificate se află într-o stare de conservare nefavorabilă-inadecvată din cauza unor practici antropice nepotrivite.

În ceea ce privește **rețeaua de așezări și zonificarea teritoriului** se observă următoarele aspecte pozitive:

- ✓ Dintre factorii care au stat la baza unei vechi și continue locuiri a acestei regiuni au fost: condițiile naturale favorabile, poziția și complementaritatea geografică dintre spațiul carpatic-subcarpatic cu cel de podiș și de câmpie, și culoarele largi de vale care au favorizat circulația.
- ✓ Suburbanizarea este determinată de nevoile suplimentare ale locuitorilor din mediul urban, în special legate de mai mult spațiu (inclusiv spațiu de joacă pentru copii, curte, grădină), o siguranță sporită, liniște, confort, apropierea de natură și un mediu mai puțin poluat. Fenomenul de suburbanizare a adus unele beneficii pentru confortul locuințelor sau atragerea de investitori.
- ✓ Cele mai extinse suprafețe de pădure se regăsesc în UAT-urile amplasate în zone montane, cu precădere din nordul județului: Nucșoara (32113 ha), Arefu (28574 ha), Rucăr (18660 ha), Sălătrucu (10090 ha), Lerești (9800 ha), Albeștii de Muscel (8847 ha), Dragoslavele (8775 ha), Berevoești (7715 ha), Stoenеști (7032 ha), Mușătești (5548 ha), Mălureni (5423 ha) și Călinești (5207 ha).
- ✓ Cele mai extinse suprafețe de teren arabil se găsesc în zona de sud a județului, în zona de câmpie: Buzoești (13497 ha), Bârla (8512 ha), Costești (6736 ha), Ungheni (6217 ha), Rociu (6171 ha), Căteasca (6036 ha), Rătești (5902 ha), Recea (5356 ha), Stolnici (5336 ha), Mozăceni (5245 ha), Lunca Corbului (5242 ha) și Căldăraru (5096 ha). În aceste zone se înregistrează cele mai compacte parcele de

teren arabil, ceea ce reprezintă o bază solidă pentru dezvoltarea unor ferme de mari dimensiuni, capabile să facă față concurenței de pe piața globală.

- ✓ Pomicultura este bine dezvoltată la nivelul județului Argeș. Cele mai extinse suprafețe ocupate de livezi se înregistrează în comunele Mioarele (1041 ha), Corbi (828 ha), Albeștii de Argeș (720 ha), Bogați (701 ha), Poiana Lacului (660 ha), Tigveni (542 ha), Cepari (542 ha) și Boteni (537 ha).
- ✓ Viticultura este practică mai ales în Călinești (260 ha), Topoloveni (179 ha) și Buzoești (112 ha).
- ✓ Pășunile sunt mai extinse în comunele Arefu (9631 ha), Nucșoara (9092 ha), Lerești (2802 ha), Mălureni (2480 ha), Albeștii de Muscel (2011 ha), Sălătrucu (2000 ha), Valea Mare Pravăț (1748 ha), Musătești (1687 ha), Albeștii de Argeș (1669 ha), Corbeni (1654 ha) și Uda (1573 ha). Aceste zone au cel mai mare potențial pentru creșterea animalelor, mai ales bovine și ovine.
- ✓ Suprafețele ocupate de ape sunt mai mari în cazul localităților: Arefu (1146 ha), Merișani (553 ha), Căteasca (529 ha), Rucăr (497 ha), Băiculești (374 ha), Ștefănești (320 ha) și Budeasa (304 ha). Acestea sunt în general traversate de râul Argeș, pe cursul căruia sunt amenajate lacuri de acumulare. La nivelul acestor localități există potențial pentru dezvoltarea pisciculturii, producției de energie hidroelectrică, dar și a turismului de agrement.
- ✓ Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Transport Public Pitești s-a dovedit un succes, aceasta fiind alcătuită din comunele Bascov, Bradu, Mărăcineni, Oarja, Moșoaia și Căteasca, la care se adaugă orașul Ștefănești. Prin această ADI, cetățenii din respectivele localități beneficiază de servicii de transport public furnizate, prin delegare, de operatorul care deservește și municipiul Pitești.
- ✓ Ultimii ani au marcat progrese semnificative în ceea ce privește formele concrete de colaborare între municipiul Pitești și comunele din jurul acestuia. Astfel, sub cupola unor structuri de tip asociație de dezvoltare intercomunitară, se furnizează la nivelul zonei urbane funcționale servicii de transport public, furnizare de apă potabilă și canalizare, colectare a deșeurilor menajere etc.
- ✓ În ceea ce privește celelalte municipii și orașe din județ, există unele demersuri de furnizare a unor servicii publice la nivel de zone urbane funcționale (de ex. transport public electric între Câmpulung și Valea Mare Pravăț, Mioveni și Davidești, alimentare cu apă și canalizare în jurul municipiului Câmpulung etc.).

Principalele aspecte negative în cazul acestui domeniu sunt:

- Există 74 de sate foarte mici (12,8% din totalul satelor), cu o populație cuprinsă între 6 și 100 de locuitori (inclusiv). Aceste sate dețin o pondere destul de mare, fiind mai multe decât satele mari și foarte mari la un loc.
- Pe lângă toate acestea, mai există 6 sate (1% din total) pe care le putem considera depopulate (un singur sat cu un locuitor - în Piemontul Căndești și 5 sate fără nici un locuitor - toate localizate în Subcarpați). Multe din aceste așezări se confruntă cu probleme demografice de mai multă vreme, depopularea lor completă sau aproape completă fiind rezultatul unui cumul de factori, care se poate aplica și celorlalte așezări rurale foarte mici: condițiile fizico-geografice dificile, infrastructura precară, standardele reduse de viață, lipsa oricăror oportunități sociale sau economice, care s-au materializat în migrarea populației spre alte regiuni, în special spre centrele urbane, încă din perioada comunistă.
- Se constată că 14 UAT-uri (14,7% din totalul UAT-urilor din județul Argeș) au identificat așezări informale pe teritoriul lor administrativ, respectiv 2 municipii (Câmpulung și Curtea de Argeș), un oraș (Ștefănești) și 11 comune.
- În baza datelor primite de la UAT-uri, aceste așezări informale totalizează 6732 de locuitori, respectiv o medie de 3,5 persoane / unitate de locuire și aproximativ 280 de persoane în fiecare așezare informală.
- În județul Argeș sunt enumerate 13 comune din partea sudică a județului, acoperind o suprafață aproximativă 84586 ha (845,86 km²) și cu o populație care la momentul respectiv era estimată la 42396 locuitori, lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km, "care necesită acțiuni prioritare pentru dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală". Localizarea lor la o mai mare depărtare de orașe a determinat și o rată mai ridicată a emigrației în ultimul secol, deoarece distanțele prea mari și infrastructura deficitară nu au permis navetismul, decât în situații rare, astfel că aceste comune au cunoscut un declin demografic mai accentuat și mai profund decât celelalte comune din județ.
- Reducerea contingentelor de adulți și de tineri a avut repercusiuni în privința ratei natalității, care a scăzut considerabil mai mult decât în alte părți ale județului, iar rata mortalității a crescut, ca urmare a unei ponderi tot mai semnificative a populației vârstnice, mai puțin predispusă la migrație, și care în bună măsură a rămas în aceste localități.

- Zonele rurale defavorizate din județul Argeș sunt situate la periferia județului. O pondere mai mare o au comunele din câmpie, deci de la periferia sudică, dar și un număr important de comune din partea vestică, cu precădere din Piemontul Cotmeana, se pot include ca parte dintr-o zonă rurală defavorizată. De asemenea, zona nordică, montană și submontană, include comune care ar necesita acțiuni de sprijin și revitalizare. O zonă rurală defavorizată mai restrânsă ca suprafață este cea din est.
- Excesele suburbanizării în această direcție pot determina efecte chiar opuse – o densitate tot mai ridicată a populației în mediul rural sau în urbanul mic, trafic intens (inclusiv ambuteiaje), poluare fonică și atmosferică, o presiune ridicată asupra dotărilor, facilităților și infrastructurii locale, transformarea progresivă a comunităților locale.
- În județul Argeș, în cazul satelor care nu sunt reședință de comună, principala problemă o reprezintă punctul sanitar, în unele cazuri inexistent, și de altfel destul de ambiguu denumit.
- În general, valori inferioare pragului de 2 persoane / locuință se înregistrează în comune mai îndepărtate de axele principale de transport și de centrele urbane, care au suferit un declin demografic mai semnificativ și unde procesul de îmbătrânire demografică s-a agravat în ultimele decenii, generând, în unele cazuri, un număr tot mai mare de locuințe degradate, abandonate, nelocuite.
- În ansamblu, fondul de locuințe din județul Argeș este destul de învechit și, în anumite cazuri, degradat. Majoritatea locuințelor din județ, atât cele colective (blocurile de apartamente), cât și cele individuale (casele), datează din perioada comunistă și au așadar cel puțin 35 de ani vechime.
- În ultimele trei decenii, s-au construit relativ puține locuințe noi în județ, care să corespundă unor standarde moderne, actuale, și care să răspundă nevoilor de spațiu și confort ale populației, acestea fiind predominant localizate în municipiul Pitești și zona periurbană a acestuia.
- Îmbătrânirea demografică contribuie la rândul său la degradarea progresivă a fondului de locuințe. Persoanele vârstnice nu mai au capacitatea fizică și nici pe cea financiară pentru a își renova locuințele, și uneori nici măcar pentru a le întreține, fără un ajutor consistent din partea generațiilor mai tinere sau a comunității locale.

- Mortalitatea ridicată din anumite arii (îndeosebi cele rurale din extremitatea sudică și nordică a județului) determină o creștere alarmantă a caselor nelocuite, și care, uneori, rămân ani de zile abandonate și într-o stare tot mai avansată de degradare. Multe din aceste case ajung într-un stadiu de pre-colaps sau chiar colaps.
- La nivelul județului Argeș în categoria zone montane defavorizate (ZMD) intră următoarele UAT-uri: Albeștii de Muscel, Aninoasa, Arefu, Berevoești, Boteni, Brăduleț, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Câmpulung, Cetățeni, Cicănești, Corbeni, Corbi, Dâmbovicioara, Dragoslavele, Lerești, Mioarele, Nucșoara, Poienarii de Muscel, Rucăr, Sălătrucu, Stoenеști, Șuici și Valea Mare Pravăț. La acestea se adaugă patru UAT-uri care intră în categoria zonelor defavorizate de condiții naturale specifice: Beleți-Negrași, Bogați, Dobrești, Priboieni.
- Efectele negative ale suburbanizării au fost multiple. Cele mai multe zone nou-construite sunt insuficient planificate, au un deficit de dotare cu elemente de infrastructură publică și dotări de interes general (străzi, trotuare, stații de transport public, utilități, unități de învățământ, spații verzi etc.). În multe cazuri, la nivelul acestor zone există un amestec de funcțiuni rezidențiale și non-rezidențiale aparent incompatibile sau chiar conflictuale.
- În 19 UAT-uri lucrările de cadastru sistematic se aflau în curs, dar există încă un număr important de localități unde astfel de lucrări nici nu au debutat.
- Cele mai extinse suprafețe de terenuri degradate și neproductive se înregistrează în comunele Nucșoara (1016 ha), Rucăr (919 ha), Albeștii de Argeș (576 ha), Bogați (550 ha), Arefu (516 ha), Ciofrângeni (459 ha), Stoenеști (354 ha), Merișani (339 ha), Boțești (318 ha), Dragoslavele (299 ha) și Sălătrucu (259 ha). Cele mai multe dintre aceste terenuri sunt situate în zona montană și chiar în zone protejate, context în care potențialul și intervențiile pentru reconversie în scop productiv sunt limitate.
- Conform datelor APM Argeș, suprafața totală a siturilor contaminate este de 275,84 ha.
- La nivelul județului Argeș a fost inventariat un număr de 8 halde de steril și au fost identificate probleme de stabilitate la halda exterioară Valea Brătiei din comuna Aninoasa, erodată din cauza unor viituri.

În ceea ce privește **dezvoltarea economică a teritoriului și forța de muncă** se observă următoarele aspecte pozitive:

- ✓ Analiza indicatorilor de la nivelul județului relevă o performanță solidă din punct de vedere macroeconomic (pe fondul creșterilor constante înregistrate în toți indicatorii cheie în ultimii ani), însă există în continuare loc de îmbunătățire. Mai exact, Argeșul se situează pe locul al doilea în Regiunea Sud-Muntenia în ceea ce privește contribuția la PIB-ul regional, valoarea PIB-ului pe cap de locuitor și VAB, fiind surclasat de județul Prahova în cazul tuturor principalilor factori de referință macroeconomică.
- ✓ Numărul profesioniștilor activi în județul Argeș a înregistrat creșteri importante în ultimul deceniu.
- ✓ Numărul microîntreprinderilor a crescut cu peste 60% în perioada 2012-2022
- ✓ În perioada 2013-2023, numărul firmelor cu participare străină a crescut cu 42%, valoarea capitalului social al acestora s-a majorat cu aproape 51%, iar numărul de salariați a înregistrat o creștere de aproape 41%. În general, remarcăm faptul că, atât din perspectiva cifrei de afaceri, cât și din cea a numărului de salariați, companiile cu capital străin activează predominant în sectorul industriei prelucrătoare.
- ✓ Se observă creșterea numărului de persoane ocupate, a ratei de ocupare și a ratei de activitate a forței de muncă, în perioada 2012-2022.
- ✓ Populația urbană domină sectoarele de ITC, intermediari financiare, activități culturale și recreative, respectiv activități profesionale, științifice și tehnice
- ✓ În județ există potențial pentru dezvoltarea unor activități agro-forestiere sustenabile, datorită existenței pajiștilor cu înaltă valoare naturală pe teritoriul județului.
- ✓ Argeșul deține aproximativ 42% din suprafața fondului forestier din Regiunea Sud-Muntenia (clasându-se pe locul 1 la nivel regional) și aproximativ 4,2% din totalul național. Județul se află pe poziția a 4-a la nivel național (primele 3 poziții fiind ocupate de județele Suceava, Caraș-Severin și Hunedoara) după suprafața fondului forestier.
- ✓ Conform statisticilor SOLARGIS pentru perioada 1994-2018, cea mai mare parte a județului Argeș prezintă un potențial ridicat în ceea ce privește producția de energie electrică fotovoltaică, cu excepția zonelor montane din nordul județului, cu o medie a puterii de ieșire a panourilor fotovoltaice de peste 1.314 kWh/kWp/an. În zonele

montane înalte din nordul județului, potențialul este favorabil pentru producția de energie eoliană.

- ✓ Singurele ramuri industriale care au înregistrat creșteri în investițiile nete în perioada analizată au fost cele de apă-canal, salubritate și deșeuri, respectiv energia (sectoare care, în general, se bazează pe proiectele de dezvoltare a infrastructurii publice, investițiile fiind astfel determinate în mare parte de planurile sectorului public).
- ✓ Sectoarele de servicii care necesită cunoștințe / creativitate sau sunt caracterizate printr-o intensitate tehnologică ridicată (precum activitățile profesionale, științifice și tehnice, ITC, activitățile cultural-recreative, intermedierea financiară, asigurările și învățământul) beneficiază, la rândul lor, de o reprezentare relativ bună în portofoliul de servicii al județului, acestea reprezentând puțin peste 22% din totalul firmelor de servicii din județul Argeș.
- ✓ Ramurile cu valoare adăugată au înregistrat creșteri semnificative ale persoanelor angajate în ultimul deceniu, în special dacă ne raportăm la ITC.
- ✓ Subsectoarele care sunt cel mai bine remunerate (ITC, activitățile profesionale, științifice și tehnice, intermedierea financiară și asigurările) au printre cele mai mici ponderi în totalul persoanelor ocupate în servicii.
- ✓ Județul Argeș se distinge printr-o varietate și complexitate remarcabilă a patrimoniului său turistic relevat în urma procesului riguros de identificare, inventariere, evaluare și ierarhizare a resurselor atractive naturale și antropice și a infrastructurii turistice și tehnice. Această diversitate conferă județului un statut de destinație capabilă să ofere experiențe personalizate, adaptabile la așteptările, nevoile și posibilitățile variate ale unor segmente de turiști diverse.
- ✓ Dimensiunea bazei materiale existente la nivelul UAT-urilor confirmă superioritatea netă a UAT-urilor care dețin o concentrare ridicată a obiectivelor turistice aparținând cadrului natural (majoritatea fiind cele din spațiul montan, premontan/și de contact marginal grupate preponderent în UAT-urile localizate în partea nordică a județului), la care se adaugă, desigur, centrele urbane importante (Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung). Se remarcă puternica polarizare a bazelor de cazare la nivelul județului, practic doar 14 UAT-uri (respectiv 13,72% din totalul UAT-urilor din județ) concentrează 76,34% din totalul structurilor de cazare ale județului (respectiv 284 din totalul celor 372).

- ✓ La nivelul anului 2023, în mediul urban al județului Argeș sunt grupate un număr de 80 din cele 372 structuri de primire a turiștilor (21,5% din totalul existent la nivelul ansamblului județean), pondere mai redusă decât valoarea consemnată în 2017 (respectiv un număr de 78 de unități de cazare din totalul de 297 existente, corespunzătoare unei ponderi de 26,26%).
- ✓ Turismul cultural-istoric – ocupă un loc important datorită existenței unui bogat și complex patrimoniu cultural cu tradiție istorică multimilenară care oferă posibilitatea conturării unei oferte turistice relativ diversificate și complementare (structural, fizionomic și funcțional), care permit constituirea unor fluxuri turistice convergente în măsură să o valorifice la nivele superioare de eficiență socială și economică.
- ✓ Potențialul său atractiv, furnizat de numeroase și variate resurse de tipul vestigiilor arheologice vizitabile, al ansamblurilor sau edificiilor cu valoare istorică și arhitecturală deosebită, bisericile de lemn, al celor din categoria muzeelor, al centrelor istorice urbane în intravilanul cărora sunt grupate numeroase obiective din categoria celor menționate sau al edificiilor habituale și ansamblurilor arhitecturale amplasate în mediul rural face ca această formă de turism să găsească în perimetrul județului (atât în mediul urban, cât și rural) un câmp de practicare complex, divers și complementar.
- ✓ Turismul cultural-religios este stimulat de existența unui bogat patrimoniu de factură religioasă, care include în sfera sa de interes deopotrivă bisericile de piatră sau din lemn, dar și o serie de edificii care întrunesc (grație arhitecturii și/sau al specificului manifestărilor religioase găzduite în cadrul acestora cu ocazia hramurilor, al slujbelor asociate sărbătorilor religioase) caracteristicile atractive necesare includerii lor în circuitele turistice funcționale și valorificării lor prin intermediul pelerinajelor religioase și/sau al vizitelor de factură culturală.
- ✓ Cu toate că zona montană a județului Argeș are un avantaj clar în ceea ce privește potențialul natural, nici zonele de culoar, depresionare și deluroase nu sunt lipsite de oportunități pentru drumeție. Fiecare arie protejată din județ contribuie la conturarea unei oferte ecoturistice variate, atrăgând segmente de turiști interesați de mediu și explorarea sustenabilă a patrimoniului natural.
- ✓ Practicanții turismului pietonal/de drumeție montană beneficiază de 33 trasee turistice de diferite lungimi și grade de dificultate, omologate de către Ministerul

Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri și aflate în administrarea Consiliului Județean Argeș, distribuția lor spațială relevând concentrarea lor în Munții Făgăraș și Masivul Piatra Craiului.

- ✓ Alături de acestea, spațiul montan al județului Argeș dispune și de alte 12 trasee pietonale / de drumeție care facilitează accesul spre cele mai importante puncte sau areale de interes turistic din zona montană.
- ✓ Și amatorii de cicloturism dispun de 41 de trasee care permit nu doar posibilitatea practicării acestei activități, ci și accesul spre diferite areale și puncte de interes turistic.
- ✓ Turismul de agrement-divertisment poate beneficia de variate posibilități de petrecere a timpului liber grație diversificării și multiplicării structurilor de agrement-divertisment. Turismul de agrement-divertisment beneficiază de o gamă din ce în ce mai variată de opțiuni pentru petrecerea timpului liber, datorită creșterii și diversificării facilităților de recreere și divertisment în ultimii ani.
- ✓ Remarcăm și existența mai multor centre de echitație.
- ✓ Anumite sectoare amenajate de pe cursurile unor râuri (Argeș Dâmbovița, Râul Târgului) și suprafețe lacustre (îndeosebi lacurile de acumulare de pe râul Argeș – Vidraru, Oești, Albești, Curtea de Argeș, Zigoneni Vâlcele, Budeasa, Golești; Dâmbovița – Pecineagu, Râul Târgului – Râușor), dar și Lacul Învîrtita din Nucșoara), ar putea oferi – cu condiția inserării unor amenajări specifice, adaptate tipologic, structural, dimensional și funcțional – posibilitatea practicării unor activități de agrement nautic.
- ✓ Turismul de evenimente este stimulat de o agendă diversificată manifestări desfășurate în diferite localități argeșene (22, care acoperă o gamă variată de profiluri, de la festivaluri culturale și artistice (muzică, tradiții, istorie, teatru, film) și expoziții de flori (ex. lalele și narcise), până la târguri de tradiții și meșteșuguri, sărbători populare și zile ale orașelor.
- ✓ Alături de localitățile deja integrate activ de mai mulți ani în circuitele specifice turismului rural și agroturismului (mai importante fiind Rucăr, Arefu, Corbeni, Dâmbovicioara), multe alte localități argeșene dețin potențialul de a deveni destinații de turism rural și agroturism.
- ✓ La nivelul ansamblului județean, atuurile turismului gastronomic se sprijină pe un summum de elemente specifice (produse tradiționale) care se regăsesc la nivelul

zonelor gastronomice care corespund celor etnofolcorice clasice sau la nivelul unor localități individualizate.

- ✓ Din cele 462 puncte gastronomice locale (PGL) existente la nivel național (și înregistrate oficial în Registrul Punctelor Gastronomice Locale din România), în județul Argeș se regăsesc un număr de 12 de astfel de unități, dispuse în 11 UAT-uri.
- ✓ Turismul pentru sporturi extreme beneficiază de condiții propice și o serie de facilități specifice într-o serie de locații și areale din zona Munților Făgăraș, Masivul Piatra Craiului, dar și (chiar dacă în măsură mai mică), în Masivul Iezer-Păpușa și Leaota în vederea practicării unei game diverse de activități recreative specifice.
- ✓ Județul cuprinde areale ce dispun de condiții morfometrice și climatice favorabile, capabile să susțină practicarea diferitelor sporturi de iarnă în condiții bune și, în anumite locuri, chiar foarte bune (îndeosebi în cadrul Munților Făgăraș – unde durata stratului de zăpada este de cca. 20 zile anual).
- ✓ Bioclimatul, caracterizat prin ionizare și oxigenare intensă, radiație solară puternică și umiditate relativ ridicată, se regăsește în arealul localităților care includ suprafețe extinse din regiunile montane și submontane, situate la altitudini de peste 700-800 de metri (din masivele Făgăraș, Piatra Craiului, Iezer-Păpușa și Leaota și proximitatea acestora), care oferă condiții ideale pentru practicarea climatoterapiei montane, datorită calităților lor curative remarcabile.
- ✓ În județul Argeș, turismul piscicol are condiții favorabile de dezvoltare datorită unei rețele hidrografice relativ dense, care a rămas în mare parte nepoluată sau doar ușor afectată de poluare. Pe acest fond, oferta de profil a râurilor, lacurilor de baraj și a amenajărilor cu caracter piscicol propriu-zis din județul Argeș se constituie în importante domenii pentru o mare diversitate de specii ce pot fi recoltate. Pescuitul de agrement și/sau sportiv din județ dispune de o ofertă specifică multiplă și diversificată, diseminată pe întreg teritoriul județean.
- ✓ Turismul cinegetic (de vânătoare) beneficiază de un patrimoniu specific extrem de bogat și diversificat, care include specii precum iepuri, fazani, mistreți, rațe sălbatice, căprioare, cerbi, cocoși de munte, capre negre, urși, potârniche, rațe, prepelițe, porumbei, guguștuci etc. Diversitatea faunei vânată, fie pentru agrement, fie pentru trofee, atinge cele mai ridicate valori în zonele forestiere ale masivelor montane și submontane ale județului, urmate de arealele colinare. Turismul cinegetic din

județul Argeș este organizat în cadrul a 51 de fonduri cinegetice cu o suprafață însumată de 641933 ha.

Principalele aspecte negative în cazul acestui domeniu sunt:

- PIB-ul județean pe cap de locuitor se menține sub media națională și semnificativ sub cea europeană, iar ritmul de creștere a VAB este inferior celui național, deși depășește rata regională de creștere.
- Se constată o densitate redusă a agenților economici din județ, sub media națională și doar puțin peste 60% erau activi în 2024.
- Infrastructura și serviciile de suport pentru afaceri, CDI și transfer tehnologic sunt insuficient dezvoltate la nivelul județului, diminuând atractivitatea Argeșului pentru antreprenori și investitori.
- Cel mai îngrijorător aspect rămâne, totuși, interesul scăzut al tinerilor pentru antreprenariat, care reiese din ponderea redusă a persoanelor sub 29 de ani atât în rândul acționarilor și asociaților din firme, cât și în ceea ce privește titularii și membrii PFA-urilor.
- Repartizarea unităților economice (și implicit a investițiilor, respectiv a locurilor de muncă) pe raza județului arată o concentrare pronunțată în principalele centre urbane (Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș), această polarizare reflectându-se atât în numărul întreprinderilor active, cât și în cel al persoanelor angajate de către acestea. Mai mult, aproape două treimi din cifra totală de afaceri din județ este generată în Pitești (principalul nucleu urban) și Mioveni.
- În județ există deficiențe ocupaționale în zonele rurale, o pondere importantă a șomerilor de la nivelul județului trăind în mediul rural.
- Se observă o pondere redusă a societăților cu capital străin și a valorii capitalului social subscris de acestea, datorită competiției ridicate cu alte zone atractive pentru investitori (ex. regiunea București-Ilfov).
- În economia Argeșului predomină sectoarele economice cu valoare adăugată redusă (cu excepția industriei prelucrătoare și a anumitor subdomenii de servicii), astfel că peste jumătate dintre unitățile locale active din județ operează în comerț, transporturi și construcții.
- Sectoarele intensive în cunoștințe și tehnologie (precum activitățile profesionale, științifice și tehnice, învățământul, ITC sau industriile cultural-creative) asigură o

pondere redusă în structura ocupațională a populației, în ciuda creșterilor înregistrate între anii 2012 și 2022

- În perioada 2017-2023, oferta de angajare a cuprins în principal ocupații care nu necesită un nivel ridicat de educație sau pregătire profesională specializată (muncitori necalificați, lucrători comerciali, conducători auto, manipulanți de mărfuri, agenți de securitate) și care oferă, de regulă, remunerații reduse și posibilități limitate de avansare profesională.
- Se remarcă o pondere scăzută a populației care deține studii superioare (16%), majoritatea fiind concentrată în municipiul Pitești, precum și alte zone urbane.
- În perioada 2012-2022 se constată o scădere a resurselor de muncă și a populației active cu 16%, respectiv 12%.
- Locuitorii din zonele rurale constituie majoritatea forței de muncă din domeniile cu valoare adăugată scăzută.
- O treime dintre persoanele care desfășoară o activitate economică în Argeș lucrează în mod informal sau semi-formal.
- Județul Argeș înregistrează o rată ridicată de navetism (aprox. 40%) în alte localități din județ sau în străinătate, peste o treime făcând naveta zilnic.
- Fondul forestier este expus unei diversități de pericole, cele mai nocive fiind defrișările excesive, efectuate în principal în scopuri industriale sau pentru producerea de biocombustibil, inclusiv prin practici ilegale. La acestea se adaugă și degradările cauzate de dăunători, boli și specii invazive (precum insectele vătămătoare), la care se adaugă efectele adverse ale schimbărilor climatice (incendii, înghețuri târzii, valuri de căldură excesivă etc.), impactul negativ al turismului nereglementat etc.
- După căderea regimului comunist, multe dintre marile întreprinderi industriale au fost fie închise, fie privatizate, însă numeroase privatizări au eșuat din cauza gestionării defectuoase, care, în multe cazuri, a dus la falimente. Între anii 1992 și 2022, numărul persoanelor ocupate în industrie a scăzut cu aproape 43%.
- structura sectorului este caracterizată de o puternică fragmentare, fiindcă, din numărul unităților industriale, numai 35 sunt clasificate ca întreprinderi mari, iar 135 ca întreprinderi mijlocii (ambele categorii înregistrând scăderi în ultimul deceniu), în condițiile în care peste 74% din totalul acestora sunt microîntreprinderi.

- În intervalul 2012-2022, investițiile nete ale unităților locale active cu profil industrial din județul Argeș au scăzut cu aproape 28%.
- În industria extractivă investițiile nete au scăzut cu peste 48%, iar în industria prelucrătoare (care depinde în mare măsură de planurile și resursele sectorului privat) acestea s-au diminuat cu peste 27%.
- aproape jumătate din totalul persoanelor ocupate în construcții lucrează pe cont propriu (în țară sau în străinătate), situație ce subliniază prevalența fenomenului de ocupare informală, care aduce cu sine diverse vulnerabilități economice și sociale pentru muncitori. Această situație poate fi explicată parțial prin faptul că salariul mediu net lunar în construcții se situează sub mediile sectorului de la nivel regional și național, fiind, în ansamblu, mai mic și decât media salariilor din județ.
- În structura firmelor din județ care se ocupă de servicii remarcăm și predominanța ramurilor cu valoare adăugată redusă, comerțul, transporturile și depozitarea, HORECA și serviciile administrative și de suport constituind peste 65% din totalul acestora.
- Dependența de domeniile cu valoare adăugată redusă este reflectată și în cifra de afaceri a sectorului, aproape 85% fiind generată de comerț, transporturi și depozitare.
- Peste jumătate (53,2%) dintre persoanele ocupate activează în comerț, transporturi și depozitare, activități administrative și de suport.
- Subsectoarele cu cei mai mulți angajați, precum comerțul și transporturile, oferă salarii considerabil mai mici. În plus, cu excepția HORECA, toate celelalte subsectoare de servicii din județul Argeș oferă salarii medii nete lunare sub media națională, unele diferențe fiind foarte pronunțate.
- Se constată subvalorificarea (valorificarea deficitară) a potențialului turistic al cadrului natural și a patrimoniului turistic antropic material (construit) și imaterial (șpiritual) al județului.
- Accesibilitatea și mobilitatea deficitară spre unele obiective sau areale de interes turistic din zona montană sau din localitățile rurale situate marginal față de principalele coridoare rutiere și/sau feroviare, lipsa interconectării/conexiune limitată/deficitară între unele locații și areale posesoare de obiective de interes turistic.

- Infrastructura și facilitățile dedicate sporturilor de iarnă este una foarte modest reprezentată, la nivelul județului existând o singură pârtie de schi utilizabilă (însă nici aceasta nu este omologată oficial).
- Defrișările masive din ultimul secol, intensificate semnificativ în ultimele trei decenii, au perturbat regimul de scurgere al apelor, având un impact negativ asupra potențialului biologic piscicol, care a fost considerabil diminuat.
- Turismul din județ se confruntă și cu un deficit de forță de muncă calificată pentru unele sectoare de activitate și ocupații din domeniul turistic, accesul deficitar pe piața turistică a forței de muncă a categoriilor defavorizate, necorelarea între necesitățile pieței de muncă din turism și oferta educațională din domeniu, statut și prestigiu de angajat în turism și al ocupațiilor din domeniu neconform cu importanța socială și economică a acestora.

În cadrul domeniului **demografie și social** s-au constatat următoarele aspecte pozitive:

- ✓ Există 13 comune cu o dinamică pozitivă în perioada 2011-2021, dintre care Bradu (40,70%) este pe primul loc. La acesta se mai poate adăuga Moșoaia (38,47%), Băbana (13,83%), Bascov (9,13%), Țițești (5,98%). Explicația acestei creșteri demografice este dată, în special de fenomenul de periurbanizare specific României în ultimele decenii, respectiv migrația dinspre centrele urbane mari spre ariile rurale din imediata apropiere.
- ✓ Toate comunele dispun de cel puțin o școală gimnazială, elevii din învățământul gimnazial sunt repartizați mai uniform în cadrul unităților administrativ-teritoriale de bază din județul Argeș, direct proporțional cu populația de vârstă școlară (specifică gimnaziului) din diversele localități din județ.
- ✓ Ofertele educaționale ale universităților existente sunt numeroase și diverse.
- ✓ Cele mai numeroase instituții sanitare se localizează preponderent în centrele urbane, iar cabinetele de medicină de familie în aproape tot județul, mai puțin în 3 localități.
- ✓ Spitalele publice au beneficiat de investiții semnificative pentru achiziționarea de echipamente medicale de ultimă generație și și-au extins mult baza materială, cu accent la nivelul Spitalului Județean de Urgență Pitești. Procesul de informatizare și digitalizare a inclus tot mai multe unități medicale, publice și private. Pe lângă dotările cu instrumentar medical, s-au realizat și lucrări de renovare și modernizare.
- ✓ Cu trei excepții, toate localitățile au cel puțin un medic de familie.

- ✓ Accesibilitatea la infrastructura de sănătate este foarte bună în ariile puternic urbanizate (regiunea central-nordică și central-sudică).
- ✓ Spațiul rural poate reprezenta o adevărată oază de cultură prin tradițiile și obiceiurile pe care le deține încă din timpuri străvechi.

Principalele aspecte negative în cazul acestui domeniu sunt:

- Scăderi ale populației se înregistrează la nivelul unor centre urbane precum municipiul Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Costești, dar și în unele comune (Uda, Suseni, Rociu, Dâmbovicioara, Corbi).
- Chiar dacă atât rata imigrației cât și a emigrației prezintă o tendință ascendentă, emigranții prezintă valori mai mari de unde rezultă și un spor migratoriu negativ.
- Rata sporului total a fost în cea mai mare măsură negativă cu excepția a trei ani când a fost pozitiv și anume 1992, 1993 și 2007, acest lucru evidențiind rata sporului natural și a celui migratoriu, care este unul negativ cu ușoare fluctuații.
- Județul Argeș prezintă un spor natural negativ, care împreună cu un spor migratoriu negativ, contribuie la reducerea ca volum a populației.
- Majoritatea unităților administrativ-teritoriale din județul Argeș au înregistrat însă valori negative ale ratei sporului natural în anul 2023, cu un minim în comuna Boțești (-18,38‰) unde procesul de îmbătrânire demografică este accentuat, rezultând o rată ridicată a mortalității, și o rată scăzută a natalității.
- Ponderea tinerilor și a adulților tineri nu este suficientă pentru a avea un spor natural pozitiv, iar ponderea lor în județ este în scădere. Cele mai scăzute valori se înregistrează în comune din sudul județului (regiunea de câmpie), afectate puternic de fenomenul de îmbătrânire demografică. Valori foarte scăzute ale ratei sporului natural se mai înregistrează și în comune din aria montană.
- La nivelul județului Argeș se evidențiază astfel o scădere continuă a populației cauzată de un o rată redusă a natalității, influențată de fertilitatea scăzută și numărul redus de tineri și de imigranți, în contrast cu o rată mai ridicată a mortalității, influențată de numărul mare al populației vârstnice, la care se adaugă emigrația. Toate acestea generează inevitabil și o accelerare a fenomenului de îmbătrânire demografică.
- Sporul migratoriu negativ poate fi pus pe seama faptului că populația nu are suficient acces la oportunități socio-economice, și nici la anumite utilități, în special

în nord, în aria montană și Subcarpați, și nici în sud, în zona de câmpie, lucru valabil însă și pentru restul regiunilor. Dezvoltarea economico-socială insuficientă în multe domenii de activitate a făcut ca populația, în special cea tânără și adultă, să caute alte opțiuni.

- Scăderea constantă a numărului de studenți poate avea la bază mai multe cauze: scăderea continuă a populației din perspectiva natalității reduse și a emigrației tot mai mari; impedimentele de natură financiară; rata ridicată a abandonului școlar și nu în cele din urmă poziția geografică a județului. Având în vedere situarea la o distanță relativ aproape de capitala României, București, majoritatea tinerilor aleg Bucureștiul ca oraș pentru realizarea studiilor universitare tocmai datorită numeroaselor oportunități pe care le oferă din perspectivă educațională.
- Clădirile unităților de învățământ sunt relativ vechi, marea majoritate datând din secolul XX.
- Se observă existența comunelor în care nu există niciun atelier școlar sau doar unul singur. Marea majoritate dețin abia un singur laborator, iar altele niciunul. De asemenea, există UAT-uri fără teren de sport sau o sală de gimnastică.
- În orașul Topoloveni nu există unitate spitalicească. Municipiul Curtea de Argeș, orașele Costești și Ștefănești au doar o singură unitate spitalicească. În același context, multe unități administrativ-teritoriale (91,5%) nu dispun de cabinete de specialitate.
- În total, există 3 comune în care nu se află nici un medic, și care corespund în întregime cu acele comune unde nu există nici cabinet medical de familie sau de medicină generală (Râca, Ciomăgești și Albeștii de Muscel).
- Se constată că în comunele Ciomăgești și Râca nu există personal sanitar mediu având în vedere că nu există nici cabinet și nici medic de familie, iar în cazul comunei Albeștii de Muscel deși nu există cabinet și medic de familie, există totuși o persoană din categoria personalului sanitar mediu.
- Multe comune nu dețin nici cabinet stomatologic.
- Numărul de farmacii publice a scăzut în ultimele decenii, astfel că în prezent mai există doar 17 farmacii publice (7,5% din totalul farmaciilor), unele dintre acestea activând în cadrul spitalelor publice.
- Se constată faptul că există comune care nu dețin farmacie sau punct farmaceutic (5,6%). Astfel, locuitorii din aceste comune trebuie să se deplaseze în alte localități

pentru a-și procura medicamentele, fapt îngrijorător îndeosebi în cazul comunelor unde procesul de îmbătrânire demografică este unul semnificativ, și un număr important de locuitori suferă de diferite boli, iar capacitatea acestora de deplasare și de a accesa farmaciile din alte părți este una redusă.

- În mediul rural nu există suficient personal medical calificat raportat la nevoile existente, în special în comunele aflate spre periferia județului indiferent de punctul cardinal la care ne raportăm, mai pregnant fiind nordul și sudul, unde și procesul de îmbătrânire demografică are un impact semnificativ.
- La nivelul județului Argeș, se fac însă remarcate comune care nu dețin un compartiment de asistență socială, iar acestea sunt tocmai comunele unde populația vârstnică atinge cote ridicate, fie din extremitatea sudică, fie cea nordică sau vestică (Arefu, Nucșoara, Rucăr, Rociu, Negrași, Teiu, Râca, Căldăraru, Miroși, Ungheni, Bârla, Stolnici, Ciomăgești, Uda, Cuca).
- Se remarcă totodată și lipsa serviciilor de îngrijire la domiciliu în multe areale puternic îmbătrânite, acestea fiind prezente doar în municipiul Pitești, municipiul Câmpulung, orașul Mioveni și comuna Corbi.
- Serviciile Publice de Asistență Socială se confruntă cu lipsa personalului calificat, volumul mare de lucru, fonduri insuficiente raportate la nevoile existente și lipsa serviciilor în comunitate, cu precădere a serviciilor de prevenire. Se remarcă totodată și absența unor servicii rezidențiale pentru vârstnici în majoritatea arealelor care, sunt cele mai afectate de îmbătrânirea demografică din județ.
- La nivelul județului Argeș nu funcționează centre de tip respiro/centre de criză pentru persoane vârstnice, centre de zi de asistență și recuperare, locuințe protejate pentru persoane vârstnice.
- În privința copiilor, nu există suficiente centre pentru prevenirea delincvenței juvenile iar serviciile specializate pentru copiii cu cerințe educative speciale sunt insuficiente. Alte servicii insuficient dezvoltate la nivel județean sunt programele de terapie comportamentală pentru copiii cu handicap grav.
- Există un deficit de servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități, în special pentru persoanele care nu au aparținători și au probleme psihice grave.
- La nivel cultural, cea mai mare problemă o reprezintă scăderea apetitului pentru tot ceea ce înseamnă cultură, începând de la spectacole până la muzee și colecții publice, în special în rândul populației tinere.

- Ruralizarea puternică are consecințe negative inclusiv la nivel cultural. Nu există muzee la nivelul acestor areale, cu mici excepții (Teiu, Dâmbovicioara, Berevoești).
- În județul Argeș mai există doar 3 cinematografe, toate în municipiul Pitești, în celelalte centre urbane cinematografele au dispărut. Există un număr mic muzee, în special în mediul rural, cu un număr redus de vizitatori. În cazul bibliotecilor, numărul de cititori activi a scăzut dramatic, de la 193608 cititori activi în anul 2000 la 102616 cititori activi în anul 2019.

În acest demers de elaborare a diagnosticului general au fost luate în considerare și prioritățile stabilite în cadrul Agendei Teritoriale 2030: O Europă justă și O Europă verde. Domeniile de analiză sunt conectate cu prioritățile AT 2030, la fel și prioritățile/ soluțiile propuse pentru soluționarea disfuncționalităților și problemelor identificate la nivel sector:

1. O Europă justă – aici se integrează analizele din studiile de fundamentare: Zonificarea teritoriului, Context teritorial, Structura socio-demografică și Economia.

2. O Europă verde – aici se integrează analizele din studiile de fundamentare: Cadrul natural și calitatea mediului, Patrimoniu natural și construit, Riscuri naturale și antropice și Infrastructuri tehnice majore.

În cele ce urmează sunt prezentate potențialele soluții de eliminare sau atenuare a problemelor identificate, adică prioritățile de intervenție, ierarhizate în funcție de nivelul de complexitate (intervenții majore, ample, care necesită resurse financiare mari și care presupun o abordare integrată, răspunzând mai multor probleme dintre cele identificate), precum și în funcție de impactul acestora la nivel teritorial (prioritate fiind acordată intervențiilor cu impact la nivel de județ, doar apoi la nivel de arie sau de localitate). Astfel, ordinea la nivel de sector, stabilită pe baza complexității și a impactului este: Infrastructura tehnică majoră, Patrimoniul construit, Mediu și riscuri, Context teritorial, Economie și forța de muncă, Structura socio-demografică.

4.1 Potențiale soluții de eliminare / atenuare a problemelor identificate – priorități de intervenție

1. Infrastructuri tehnice majore

a. Infrastructura de transport rutier

- Redirecționarea traficului de tranzit prin: realizarea Variantelor Ocolitoare Curtea de Argeș, Mioveni, Câmpulung, Topoloveni

- Creșterea calității traficului rutier prin: modernizarea infrastructurii de transport rutier pe drumurile naționale cu stare de viabilitate rea și modernizarea infrastructurii de transport rutier pe drumurile județene cu stare de viabilitate rea
- Reabilitarea sau modernizarea podurilor și podețelor aflate în stare foarte rea, rea sau satisfăcătoare de la nivelul drumurilor naționale și de la nivelul drumurilor județene
- Amenajarea spațiilor de parcare, oprire și staționare de pe drumurile naționale
- Instalarea de stații de încărcare electrice pe drumurile naționale
- Creșterea gradului de mobilitate în zona periurbană prin realizarea unui terminal multimodal de transport în cuprinsul municipiului Pitești
- Creșterea siguranței traficului rutier prin: modernizarea trecerilor la nivel cu calea ferată; măsuri de limitare a vitezelor ilegale de deplasare în intravilanele localităților tranzitate de drumurile naționale și județene și semaforizarea trecerilor de pietoni pe drumurile intens circulate din cadrul localităților tranzitate de drumuri de rang superior.

b. Infrastructura de transport feroviar

- Dotarea stațiilor feroviare cu panouri electronice cu mersul trenurilor, instalarea de sisteme de supraveghere video, instalarea de sisteme care să permită accesul la internet a publicului călător, modernizarea clădirilor
- Reintegrarea unor sectoare de cale ferată scoase din funcțiune

c. Transport public județean

- Identificarea rutelor viabile și neviabile ale transportului public intrajudețean pentru creșterea gradului de acoperire a teritoriului
- Acoperirea cu servicii de transport public rutier cu plecare din municipiul Pitești (Pitești – Curtea de Argeș)
- Introducerea unor legături de transport public rutier la nivel județean care să deservească cel puțin centrul comunei Budeasa

d. Transport nemotorizat

- Extinderea sau amenajarea de noi piste pentru bicicliști

e. Transport intermodal și multimodal

- Crearea unui terminal multimodal în municipiul Pitești

f. Gospodărirea apelor

- Încadrare în standardele de calitate a emisiilor de impurificatori din apele uzate evacuate de diversele unități socio-economice în emisarii naturali și / sau în rețelele de canalizare a localităților;

- respectare a termenelor de realizare a rețelelor de canalizare și stații de epurare, conform programului de implementare a Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane;
- aplicare a măsurilor pentru atingerea standardelor europene în domeniu, Conform Directivei Cadru în domeniul apelor (2000/60/EC), toate apele din România trebuie să atingă “starea bună” (respectiv clasele de calitate I și II);
- implementare a măsurilor identificate în Planul Local de Acțiune pentru Mediu al Județului Argeș ;
- extinderi și modernizări în scopul obținerii unor randamente de funcționare superioare în cadrul serviciilor de gospodărie comunală, respectiv stațiile de epurare existente ;
- retehnologizări la stațiile de epurare ale agenților economici
- realizarea și reabilitarea unor stații de epurare pentru localitățile urbane și rurale
- respectarea și aplicarea Planului Național de Reducere a Poluării cu Nitrați a Apelor Subterane.

g. Sisteme de alimentare cu apă și canalizare

- Îmbunătățirea calității apelor de suprafață și a apelor subterane în județul Argeș.
- reabilitarea și modernizarea rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare din localitățile urbane și rurale în condițiile stipulate în Capitolul 22 din Tratatul de Aderare, excepție face municipiul Pitesti care are în derulare un astfel de proiect
- realizarea sistemelor de canalizare a apelor uzate în localitățile rurale care au sistem de alimentare cu apă;
- instaurarea și păstrarea zonelor de protecție sanitară cu regim sever la sursele de apă, micșorând astfel gradul de vulnerabilitate la poluare al acestora;
- asigurarea tratării apei prelevată din sursele de suprafață pentru alimentarea localităților rurale;
- Asigurarea calității surselor de apă pentru sistemul zonal de alimentare cu apă modernizarea stațiilor de tratare apă la sistemele centralizate de apă în funcțiune în mediul urban și rural;
- Modernizarea stațiilor de pompare apă potabile pentru reducerea consumului de energie electrică care în prezent reprezintă 46% din cheltuielile pentru transportul apei;
- Retehnologizarea stațiilor de tratare a apei pentru potabilizare, întreținerea și reabilitarea rețelei de distribuție a apei, măsuri active de control al pierderilor de apă din sistem;

- Reabilitarea conductelor de aducțiune apă astfel încât să se reducă pierderile mari de apă datorită avariilor;
- Asigurarea calității apei livrate prin asigurarea zonei de protecție sanitară pentru foraje și la captările de suprafață;
- Extinderea zonei de servicii pentru asigurarea alimentării cu apă potabilă a populației în procent de 100%, reabilitarea captării de apă de suprafață, măsuri active de control al pierderilor de apă din sistem.
- Asigurarea calității apei pentru cele 7 localitati județului Argeș care nu beneficiază de sistem centralizat cu apă se propune realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă;
- Asigurarea calității apei pentru zonele rurale se propune maximizarea folosirii sistemelor de apă existente și extinderea sistemelor regionale de distribuție a apei. Acolo unde asemenea abordare nu este posibilă sau acolo unde nu sunt disponibile surse adecvate de apă se propun facilități de tratare locală.
- Realizarea sistemelor de canalizare în mediul urban Curtea de Argeș are doar 39,5 km rețele de canalizare față de un necesar de 98 km;
- Realizarea sistemelor de canalizare și epurare în mediul rural în localitățile care dispun de sisteme centralizate de apă;
- Reabilitarea sistemelor de canalizare existente și a stațiilor de epurare din mediul urban și rural;
- Realizarea sistemelor de canalizare în aglomerări sub 2.000 locuitori echivalenți. Deși nu au fost incluse în programul de investiții, există posibilitatea de creare a unor scheme regionale la scară mai redusă pentru colectarea și tratarea apelor uzate;
- Implementare sistemelor SCADA.

h. Îmbunătățiri funciare

- Refacerea sistemelor hidroameliorative.
- Prevenirea și stoparea eroziunii solului
- Reabilitarea fondului funciar—măsuri de repunere a terenurilor degradate în circuitul productiv
- Constituirea perimetrelor de ameliorare a solurilor
- Investiții POIM

i. Distribuția energiei electrice

- Îmbunătățirea și dezvoltarea surselor de producere a energiei electrice

- Modernizarea și extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice
- În dezvoltarea rețelelor de medie și joasă tensiune se preconizează următoarele: extinderea rețelelor în localități parțial electrificate; înlocuirea rețelelor electrice aeriene de joasă tensiune de tip clasic, neizolate cu conductoare izolate torsadate; modernizarea rețelei de iluminat public în localități urbane și rurale. Informatizarea gestiunii clienților și îmbunătățirea sistemului de măsurare a energiei electrice.
- Studierea și implementarea de proiecte pilot pentru utilizarea energiei electrice din resurse regenerabilele.

j. Rețele de transport gaze naturale

- Pentru localitățile cu distribuții de gaze, existente, se propune: înlocuiri de conducte – rețele de distribuție și branșamente acolo unde este cazul, din fondurile de investiții și reparații capitale; executarea lucrărilor de revizii la 10 ani și cele de verificare la 2 ani a instalațiilor interioare de gaze, la toate punctele de ardere; extinderea rețelelor de gaze către noi consumatori casnici și social-edilitari în localitățile racordate la rețelele de gaze.
- Se propun conducte de transport gaze de înaltă presiune și stații de reglare măsurare aferente localităților propuse a fi racordate la rețelele de gaze naturale
- Întocmirea unor studii privind verificarea și redimensionarea sistemelor de distribuție existente în funcție de orientările actuale și de viitor privind ponderea consumului de gaze naturale și aplicarea rezultatelor la viitoarele lucrări de înlocuiri și extinderi de rețele. Propunerea la înlocuire prioritară a acelor conducte care au durata normală de funcționare depășită și care prin redimensionare contribuie la îmbunătățirea situației.
- Inventarierea tuturor porțiunilor din traseele rețelelor de distribuție gaze naturale care sunt pozate în prezent prin terenuri altele decât cele aparținând domeniului public sau care sunt afectate de alte construcții sub sau supraterane și orientarea prioritară a lucrărilor de reamenajare și înlocuiri în sensul reducerii pericolelor în exploatare. Astfel pot fi abordate conductele din zona Târgului săptămânal Pitești și din zona comuna Ștefănești - I.M.E.
- Studierea posibilităților de amenajare a unor noi puncte de alimentare cu gaze naturale a sistemelor de distribuție existente. Pentru zona com. Ștefănești - Călinești și or. Topoloveni - com. Leordeni se va lua în considerare propunerea înființării unei noi stații de reglare - măsurare de predare și a unei conducte de repartiție care să dea posibilitate unei alternative la actuala alimentare din sursele Petrom.

- Înființarea unor noi stații de reglare de sector în cartierele cu locuințe unifamilare nou construite sau pentru îmbunătățirea situației din părțile defavorizate ale sistemelor de distribuție gaze naturale în funcțiune.
- Sporirea preocupării pentru constituirea fondurilor necesare amplificării programelor de înlocuire a rețelelor de distribuție gaze naturale care au durată normală de funcționare depășită și care în urma verificărilor nu mai prezintă siguranță în exploatare, totodată urmărindu-se adoptarea unor soluții noi, mai eficiente sub raportul calitate - preț. În acest sens înlocuirile de rețele de distribuție, care funcționează în regim de presiune redusă, se vor efectua numai cu material tubular din polietilenă.
- Colaborarea permanentă între distribuitorul de gaze naturale și proprietarii de terenuri și construcții, cu implicarea organelor locale, pentru asigurarea condițiilor de siguranță în exploatare atât al sistemelor de alimentare cu gaze naturale, cât și al întregului fond construit existent în localitățile județului Argeș.
- Demararea și susținerea programului de contorizare separată a consumurilor de gaze naturale din fondul de locuințe existent, pentru stimularea economiei de combustibil.

k. Energie termică

- Producerea energiei termice din surse alternative de energie
- Este important de precizat necesitatea studierii posibilității utilizării unor resurse noi de energie (vânt, soare, apă, deșeuri etc.) în scopul utilizării lor în mod complementar în perioade de timp favorabile.

l. Telecomunicații

- Creșterea calității serviciilor de telecomunicații prin modernizarea rețelelor. Societățile de telecomunicații de pe raza județului Argeș duc o politică ce vizează creșterea calității serviciilor, a eficienței economice, a vânzărilor și relațiilor cu clienții.
- În acest sens, Direcția de Telecomunicații Argeș a urmărit să modernizeze rețelele în scopul aducerii acestora la parametri tehnici necesari.
- Sunt prevăzute instalarea atât a unor rețele telefonice noi cât și înlocuirea celor vechi.
- Se vor face extinderi și se vor instala centrale digitale
- Îmbunătățirea și extinderea serviciilor de telecomunicații

m. Salubritate și managementul deșeurilor

- intensificarea accesării fondurilor europene pentru proiectele din acest domeniu;
- intensificarea acțiunilor de îndrumare și control privind:

- respectarea de către administrația publică locală a legislației din domeniul gestionării deșeurilor (cu accent pe aplicarea principiului “plătești pentru cât arunci” și colectarea selectivă);
- aplicarea responsabilității extinse a producătorului prin verificarea modului în care operatorii economici care introduc pe piață produse ambalate în ambalaje reutilizabile realizează programul de colectare a ambalajelor reutilizabile de pe piață și informarea consumatorilor cu privire la acesta;
- prin verificarea modului în care operatorii economici generatori de deșeuri elaborează și implementează programe de prevenire a generării deșeurilor;
- prin verificarea modului în care sunt respectate cerințele privind gestionarea deșeurilor din construcții și desființări;
- cointeresarea populației pentru colectarea selectivă prin aplicarea de către operatorii serviciilor de salubritate a unor tarife diferențiate pentru modul de colectare a deșeurilor (selectiv sau în amestec), potrivit prevederilor legale în vigoare;
- emiterea unui act normativ prin care să se extindă „sistemul – depozit” la mai multe tipuri de produse/mărfuri care după utilizare pot deveni deșeuri (ex. baterii și acumulatori non-auto, ambalaje, categorii de echipamente electrice și electronice care nu intră sub incidența OUG nr. 5/2015 etc.), astfel încât sumele încasate din aplicarea acestuia să fie utilizate direct de către administrația publică locală pentru organizarea activității de colectare selectivă a deșeurilor;
- acordarea de facilități fiscale operatorilor economici care activează în domeniul colectării/valorificării acelor tipuri de deșeuri mai puțin atractive din punct de vedere al rentabilității economice.
- încurajarea reutilizării și/sau a reparării produselor defecte sau a componentelor acestora prin acordarea de facilități fiscale operatorilor economici din domeniu sau prin sprijinirea ori înființarea unor centre și rețele acreditate de reparare și de reutilizare;
- încurajarea valorificării deșeurilor și reducerea cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare prin înființarea unei stații de compostare la nivelul județului și promovarea compostării individuale în zona rurală.

2. Patrimoniu

- Reactualizarea PUG-urilor, cu respectarea Legislației în vigoare pentru determinarea/delimitarea Zonelor Construite Protejate și a reglementărilor specifice aplicabile în cadrul RLU.
- Delimitarea Zonelor de protecție a monumentelor istorice (ZP) și a Zonelor construite protejate (ZCP), pe baza reperelor topografice, geografice și urbanistice, având scopul de a asigura conservarea integrată și punerea în valoare atât a monumentului istoric, cât și a cadrului său construit sau natural (conf. Art. 9, alin.1-4 din Legea 422/2001 republicată). Această măsură este obligatorie, prin prisma faptului că în zonele de protecție se instituie servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire, acest proces fiind însă realizat în momentul clasării obiectivului sau la nivelul documentațiilor de urbanism (PUG/PUZ ZCP), nu la nivelul documentațiilor de amenajare a teritoriului (PATJ) - care sunt la nivel director. Documentația PATJ va integra doar prevederile existente la nivel de PUG-uri ale UAT-urilor din județ de la data elaborării acestuia și va face propuneri pentru elaborarea viitoarelor documentații de urbanism la nivel de PUG.
- Realizarea de PUZ-uri pentru centrele istorice ale localităților urbane, în vederea protejării și punerii în valoare a fondului construit istoric, amenajarea spațiilor publice și stabilirea priorităților de restaurare a fondului construit.
- Realizarea unei bănci de date informatizate pentru patrimoniului construit/imobil și patrimoniul mobil la nivelul județului, în vederea stabilirii priorităților de intervenție și finanțare, cu prioritate pentru patrimoniul aflat în pericol (degradare, precolaps).
- Realizarea unor proiecte și programe de punere în valoare a patrimoniului construit, în strânsă corelare cu patrimoniul imaterial local (zone ce păstrează tradiții, obiceiuri), integrate ca peisajele culturale specifice pentru fiecare zonă etnografică a județului.
- Pentru desfășurarea unor acțiuni de salvagardare a patrimoniului cultural la nivelul județului, o prioritate o constituie conștientizarea comunităților locale față de valorile reprezentate de patrimoniu pentru teritoriul lor, printr-o bună informare și explicare a acestui patrimoniu, urmată de proiecte de punere în siguranță și ulterior de restaurare și refuncționalizare.
- Pentru lucrări de construcție/reparații în vederea păstrării specificului zonelor etnografice de pe teritoriul județului, se va urmări formarea la nivel local în meseriile tradiționale utilizate în realizarea/restaurarea construcțiilor (tradiționale, cu valoare

arhitecturală sau cu valoare de patrimoniu) - o oportunitate atât pentru protecția patrimoniului, cât și pentru crearea de locuri de muncă.

- Punerea în valoare a arhitecturii rurale tradiționale, in situ, în același timp cu revigorarea meșteșugurilor tradiționale și cu utilizarea materialelor locale.
- Monitorizarea calității peisajelor naturale și culturale, împreună cu programe de conștientizare a comunităților locale privind unicitatea/valoarea patrimoniului lor pentru dezvoltare (ex. evaluare a drumurilor/trasee cu valoare de peisaj cultural) și realizarea de trasee în zonele cu peisaj cultural, care să nu altereze/degradeze valoarea acestora, cu marcarea unor puncte/zone de belvedere; reluarea și marcarea unor trasee/drumuri istorice (drumuri romane, medievale, comerciale, de transhumanță, etc.).
- Îmbunătățirea accesului către obiectivele de patrimoniu, prin măsurile de reabilitare a drumurilor de acces existente, cu utilizarea de materiale naturale pentru adaptarea la contextul natural și păstrarea traseului vernacular existent (adaptate situației locale) sau realizarea de noi drumuri, ce vor ține cont de valorile antropice și naturale, fără a le prejudicia.

3. Mediu și riscuri

a. Factorii de mediu

- Reintegrarea funcțională a carierelor după încetarea exploatarei resurselor.
- Adoptarea unor tehnologii de reintegrare funcțională a haldelor
- Adaptarea tehnologiilor dedicate lucrărilor de CES la condițiile meteo-climatice
- Continuarea programelor care au ca scop diminuarea excesului de umiditate
- Adaptarea la schimbările climatice
- Împăduriri și reabilitarea ecosistemelor naturale
- Reabilitarea râurilor și a apelor subterane
- Implementarea stațiilor de epurare
- Monitorizarea strictă a calității apei
- Modernizarea infrastructurii de distribuție a apei
- Managementul integrat al resurselor de apă
- Construirea și modernizarea infrastructurii de stocare a apei
- Predicția și planificarea hidrologică
- Limitarea suprafețelor afectate de activități cu efect radical (decopertare, defrișare) asupra componentei biotice.

- Instituirea unor practici agro-turistice sustenabile și monitorizarea respectării acestora.
- Schimbarea tehnologiilor și respectarea normativelor de calitate a aerului
- Îmbunătățirea rețelei de monitorizare a calității aerului
- Racordarea tuturor localităților la sisteme centralizate de colectare și epurare a apelor uzate menajere
- Implementarea sistemelor de colectare separată
- Implementarea SMID

b. Arii naturale protejate și biodiversitate

- elaborarea/actualizarea planurilor de management pentru toate ariile naturale protejate de la nivelul județului Argeș,
- cartarea in situ a habitatelor și speciilor comunitare și prioritare existente,
- restaurarea ecosistemelor degradate,
- promovarea obiectivelor de conservare în rândul comunităților locale.

c. Riscuri naturale

- Consolidarea capacității instituționale și individuale de adaptare la schimbările climatice, precum și asigurarea unor reacții adecvate în fața fenomenelor meteorologice periculoase;
- Creșterea nivelului de conștientizare și informare a populației, indiferent de vârstă, cu privire la protecția împotriva fenomenelor meteorologice extreme și la impactul schimbărilor climatice;
- Reducerea stresului termic în perioadele cu temperaturi extreme, fie pozitive, fie negative, și prevenirea amplificării intensității valurilor de căldură și a stresului termic în mediile urbane. În același timp, pregătirea populației și a sistemului de sănătate pentru o posibilă creștere a incidenței bolilor tropicale;
- Adaptarea sectorului agricol la noile condiții climatice;
- Diminuarea frecvenței inundațiilor și blocajelor rutiere cauzate de ninsori în perioadele cu precipitații abundente, ca urmare a creșterii intensității precipitațiilor torențiale;
- Modernizarea infrastructurii pentru a face față condițiilor meteorologice severe, cum ar fi zăpadă abundentă, vânt puternic sau temperaturi extreme;
- Adaptarea sectorului turistic la condițiile climatice în continuă schimbare.
- Reevaluare a zonelor de risc și implementarea unor măsuri stricte de urbanizare, care să prevină extinderea construcțiilor în zone vulnerabile

- Măsuri urgente de monitorizare și intervenție în cazul viiturilor de tip Flash-Flood, inclusiv dezvoltarea unor sisteme eficiente de avertizare timpurie
- Campaniile de informare trebuie intensificate pentru a asigura cunoașterea măsurilor de siguranță și a modului de reacție în situații de urgență.
- Creșterea capacității de adaptare instituționale și autonome la posibilitatea apariției alunecărilor de teren noi și în caz de reactivare a celor vechi și asigurarea unui comportament adecvat în cazul producerii evenimentelor de alunecare.
- Creșterea gradului de conștientizare și informare a populației de toate vârstele pentru riscul la care sunt expuși precum și a regulilor de comportament în momentul apariției evenimentelor de alunecare;
- Realizarea studiilor geotehnice înaintea realizării unor construcții în zonele cu potențial mediu și mediu-mare de producere a alunecărilor de teren, cu scopul identificării necesității realizării unor măsuri de amenajare a versanților înaintea construirii.
- Obligativitatea realizării studiilor geotehnice de stabilitate (realizate de firme specializate) în momentul realizării unor construcții noi sau a reabilitării unora deja existente și impunerea unor amenzi în momentul în care obligații nu sunt respectate.

d. Riscuri tehnologice și antropice

- Reconstrucția ecologică a arealelor afectate de poluarea datorată activităților petroliere din trecut;
- Respectarea normelor de exploatare tehnică a instalațiilor care utilizează substanțe chimice periculoase și pot produce accidente tehnologice sau fenomene de poluare accidentală;
- Acțiuni de informare a populației privind riscurile antropice și tehnologice.
- Ecologizarea arealelor afectate de activitățile miniere;
- Limitarea proceselor erozionale și de creștere a debitului solid prin stabilizarea haldelor.

4. Context teritorial

- Asigurarea, inclusiv prin procesul de digitalizare, a suportului informațional pentru fundamentarea corespunzătoare a deciziilor cu privire la modul de utilizare a terenurilor, din perspectiva regimului de proprietate, a pretabilității pentru diferite funcțiuni, a calității solurilor, a riscurilor la care sunt expuse etc.

- Conservarea resurselor de teren agricol din județ, inclusiv a fondului pastoral, cu precădere în zonele vizate de expansiune urbană, concomitent cu creșterea productivității acestora și a rezilienței acestora în fața schimbărilor climatice.
- Protejarea fondului forestier al județului, în special a celui aflat în proprietate privată, concomitent cu realizarea de împăduriri cu funcțiuni ecosistemice complexe în zonele deficitare și degradate.
- Prevenirea degradării și fragmentării habitatelor și ecosistemelor naturale din județ, în special a celor traversate de coridoare majore de transport, dar și a celor din proximitatea centrelor urbane și a zonelor turistice.
- Restrângerea suprafețelor de teren afectate de fenomene de contaminare / poluare, în principal prin remedierea fostelor perimetre miniere, platforme industriale și zootehnice abandonate.
- Promovarea unui model compact de dezvoltare a localităților, care să descurajeze extinderea intravilanului și să promoveze utilizarea intensivă a vetrelor existente, prin regenerare / restructurare urbană.
- Întărirea cooperării teritoriale dintre orașele importante ale județului (Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Mioveni) și localitățile rurale din zona lor urbană funcțională, cu precădere în ceea ce privește planificarea dezvoltării, realizarea de investiții de interes comun și furnizarea de servicii publice de calitate.
- Consolidarea Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) formate prin asocierea orașelor mici și a comunelor, în sensul extinderii competențelor către optimizarea realizării investițiilor și a furnizării serviciilor publice.

5. Economie

- Promovarea județului ca destinație pentru afaceri și investiții, prin implementarea de măsuri strategice și operaționale (atât "hard", cât și "soft") de susținere a competitivității și atractivității la nivel regional și național, pentru a consolida principalii indicatori macroeconomici.
- Sprijinirea activă a sectorului privat, prin eliminarea obstacolelor locale ce împiedică dezvoltarea și crearea de noi oportunități de creștere, în scopul consolidării capacității operaționale a afacerilor locale, al încurajării debutului în antreprenariat (în special pentru studenți și femei) și al atragerii investițiilor străine.

- Facilitarea unei dezvoltări economice echilibrate la nivel teritorial (cu accent pe localitățile periferice), pentru a reduce decalajele economico-sociale dintre marile centre urbane și zonele rurale, prin asigurarea de oportunități egale atât pentru întreprinderi, cât și pentru muncitori.
- Încurajarea tranziției economiei județene către sectoarele cu valoare adăugată ridicată (în special cele bazate pe cunoaștere, creativitate și tehnologie), în paralel cu capacitatea profesională a forței de muncă, astfel încât actorii locali să poată răspunde transformării verzi și digitale și să adopte specializarea inteligentă, cu scopul final de a genera venituri mai mari și mai sustenabile și de a susține o structură ocupațională superioară.
- Încurajarea consolidării sectoarelor economice cheie din județ în linie cu tendințele europene și globale de dezvoltare (de exemplu, industria și serviciile 5.0), pentru a reduce tiparele de fragmentare, a stimula investițiile private și a asigura locuri de muncă bine remunerate, sprijinite de o forță de muncă bine pregătită, adaptabilă și rezilientă.
- Întreprinderea măsurilor necesare pentru consolidarea forței de muncă și îmbunătățirea indicatorilor de activitate și ocupare în județ, inclusiv în ceea ce privește modul de ocupare (formală vs. informală) și nivelul de specializare profesională (muncitori necalificați vs. specialiști), pentru a reduce vulnerabilitatea populației la schimbările din piața muncii, a crește nivelul de trai și a echilibra fenomenele de navetism și migrație.
- Alocarea resurselor necesare pentru reducerea numărului de șomeri din județ, în special prin facilitarea găsirii unui loc de muncă pentru aceștia.
- Susținerea trecerii la practicile agricole performante și sustenabile în toate ramurile (legumicultură, pomicultură, viticultură, zootehnie), atât prin îmbunătățirea modului de operare (modernizarea operațiunilor, mecanizare, cooperare), cât și prin dezvoltarea infrastructurii de suport (pentru producție, depozitare și prelucrare), astfel încât exploatațile agricole să devină mai eficiente, producțiile (inclusiv cele ecologice) să fie mai mari și calitative, iar lanțurile de valoare să fie consolidate, în direcția performanței și a competitivității.
- Promovarea agriculturii ca activitate economică viabilă și atractivă, prin sprijinirea pregătirii profesionale a agricultorilor (în special a tinerilor) și prin stimularea cooperării pe lanțurile de valoare agro-alimentar și agro-industrial.
- Conservarea și valorificarea durabilă a fondului forestier, pentru a reduce vulnerabilitatea în fața riscurilor naturale și antropice, a acționa ca factor de reziliență în fața schimbărilor

climatice și a transforma resursele specifice (lemn, produse ale pădurii) în surse sustenabile de venituri.

- Valorificarea competitivă și eficientă a potențialului turistic de dezvoltare al tuturor obiectivelor, locațiilor, arealelor și zonelor posesoare de resurse atractive naturale prin amenajări, servicii și acțiuni adecvate specificului fiecărui tip de resurse și corelarea acestora cu nevoile, exigențele și posibilitățile turiștilor. Aceasta presupune o abordare integrată și adaptată, care să maximizeze atât atractivitatea, cât și sustenabilitatea resurselor atractive naturale.
- Facilitarea valorificării eficiente și competitive a patrimoniului turistic antropic material (construit) și imaterial (spiritual) al județului.
- Creșterea accesibilității, mobilității și conectivității spre/dinspre și între obiectivele sau areale de interes turistic din zona montană și premontană și din localitățile rurale situate marginal față de principalele coridoare rutiere și/sau feroviare și generarea unor culoare turistice atractive pentru investiții în domeniu pentru a permite o racordare funcțională a zonelor și locațiilor de interes turistic, dar și a județului la principalele fluxuri de persoane și informații de la nivel național și european.
- Elaborarea și transpunerea în practică a unor măsuri concrete vizând extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii și rețelelor de utilități publice ce deservește zonele cu potențial turistic.
- Stimularea și susținerea dezvoltării sectorului asociativ în vederea creării și consolidării unor rețele de colaborare între autoritățile locale, operatorii din sectorul turistic și organizațiile neguvernamentale care să faciliteze promovarea unui turism regional integrat, bazat pe resursele și tradițiile comune ale diferitelor localități.
- Creșterea vizibilității ofertei turistice existente la toate nivelurile și pentru toate tipurile și formele de turism care relevă potențial de afirmare, îmbunătățirea accesibilității informației turistice și acordarea unei atenții sporite promovării turistice eficiente a tuturor resurselor de interes turistic din județ.
- Asigurarea necesarului de forță de muncă calificată pentru sectoarele de activitate și ocupațiile din domeniul turistic, facilitarea accesului pe piața turistică a forței de muncă a categoriilor defavorizate, profesionalizarea sectorului turistic prin sprijinirea continuă a îmbunătățirii pregătirii, a ofertei educaționale din domeniu și încurajarea conexiunii permanente în vederea adaptării funcționale între educație/formare profesională și necesitățile pieței de muncă din turism.

- Reducerea decalajelor dintre localitățile județului pe cele trei paliere esențiale (infrastructural, economic, social), pentru a spori calitatea vieții cetățenilor și a îmbunătăți perspectivele de operare și dezvoltare a firmelor, indiferent de localizare (mediul urban vs. rural).

6. Sănătate, educație și servicii sociale

a. Sănătate

- Reabilitarea unor clădiri care adăpostesc spitale, centre de sănătate, unități medico-sociale, policlinici și cabinete medicale.
- Caravane mobile, care să se deplaseze periodic în satele din județul Argeș, și în cadrul cărora medicii specialiști să poată acorda consultații persoanelor din aceste localități care au dificultăți în a accesa serviciile de specialitate din orașe.
- Acordarea de facilități (transport, cazare) personalului medical, atât medicilor, cât și personalului sanitar mediu, în vederea unei mai bune acoperiri teritoriale cu servicii medicale primare, în mediul rural.
- Înființarea cu prioritate a cabinetelor medicale de familie în comunele unde acestea lipsesc și găsirea de spații pentru cabinete medicale în satele aparținătoare, unde medicii să poată consulta periodic pacienții nedeplasabili sau greu deplasabili din aceste sate.
- Înființarea de cabinete stomatologice și de puncte farmaceutice în comunele unde acestea lipsesc, chiar și cu un program redus, prin furnizarea de spații în regim de comodat medicilor dentiști, respectiv farmaciștilor, de către autoritățile locale.

b. Educație

- construcția de noi unități de învățământ în zonele urbane și periurbane cu dezvoltare rezidențială accelerată, în noile cartiere, sau cel puțin conservarea unor anumite spații pentru construcția ulterioară a acestora.
- reabilitarea unităților de învățământ, mai ales a celor care au un grad mai ridicat de degradare, sau a celor mai vechi.
- Asigurarea unor condiții elementare pentru desfășurarea normală a procesului educațional
- creșterea gradului de dotare al unităților de învățământ, cu precădere în mediul rural.
- amenajarea unor săli de clasă ca laboratoare sau ateliere școlare, precum și dotarea cu calculatoare și echipamente IT.
- Găsirea de soluții pentru a atrage profesori la unitățile de învățământ din comunele unde personalul didactic calificat lipsește, furnizând anumite facilități (transport și cazare

gratuite, la modul ideal) pentru acele cadre didactice care ar fi dispuse să vină și să predea în aceste unități de învățământ.

- Acordarea de servicii de consiliere elevilor proveniți din medii defavorizate sau cu probleme economice și sociale deosebite, în vederea reducerii abandonului școlar.
- Creșterea atractivității și competitivității instituțiilor de învățământ universitar din județ.

c. Servicii sociale

- Creșterea fondurilor acordate pentru servicii de asistență socială, în detrimentul fondurilor pentru beneficii sociale, care creează dependență.
- Extinderea acoperirii cu servicii sociale, în special în mediul rural.
- Angajarea de personal calificat în domeniul asistenței sociale, în cadrul Serviciilor Publice de Asistență Socială, în vederea creșterii calității serviciilor sociale.
- Construcția de noi clădiri destinate serviciilor sociale.
- Construcția sau amenajarea de noi cămine publice și cantine sociale în orașele importante ale județului, destinate persoanelor vârstnice vulnerabile.
- Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale prin accesarea unor programe de finanțare promovate de Uniunea Europeană și de Guvernul României.

5. VIZIUNEA ȘI MISIUNEA

Viziunea de dezvoltare teritorială

La orizontul anului 2035, județul Argeș își va consolida poziția de nod de comunicații și de pol economic al regiunii de sud a României, dezvoltat în jurul unui pol de creștere de importanță națională și a zonei sale metropolitane, cu infrastructură și servicii publice la standarde similare cu cele de la nivelul U.E., cu un patrimoniu natural și construit corespunzător protejat, un teritoriu rezilient la schimbările climatice și bine administrat din punct de vedere spațial pentru a evita degradarea sa iremediabilă sub impactul presiunilor antropice.

Ținte de dezvoltare teritorială asumate pentru anul 2035:

- Conexiune rutieră rapidă către Transilvania, Oltenia și București, respectiv legătură feroviară modernizată către Capitală
- 100% grad de modernizare a rețelei de drumuri județene
- Accesul cetățenilor la infrastructură de apă și apă uzată în conformitate cu directivele europene
- Zero depășiri ale pragurilor maxime admise de poluare și zero decese cauzate de inundații
- Zero monumente istorice în stare de colaps sau pre-colaps
- Speranță de viață peste media națională
- Sub 1% din populație care trăiește în comunități urbane și rurale marginalizate
- Sub 1% rata de părăsire timpurie a școlii
- Sold pozitiv al migrației interne și externe
- Minim 50% grad de urbanizare și zona metropolitană funcțională în jurul Piteștiului
- Contribuție de minim 3% din PIB-ul național și 8% din totalul exporturilor
- Salariu mediu net cu minim 15% peste media națională
- Minim 500.000 de turiști și peste 1 milion de înnoptări în unitățile de cazare
- Absorbția a minim 2% din fondurile europene alocate României pentru dezvoltare
- Maxim 10% creștere a raportului dintre populație și suprafața intravilanului

Misiunea județului Argeș

Misiunea județului Argeș este de a asigura resursele, sprijinul și coordonarea pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a comunităților locale, în conformitate cu politicile europene și naționale.

Mai concret, misiunea județului include:

1. **Coordonarea serviciilor publice de interes județean**, cum ar fi transportul în comun între localități, drumurile județene, spitalele de importanță județeană, centrele sociale și culturale.
2. **Susținerea dezvoltării economice și sociale**, prin atragerea de fonduri europene, investiții, promovarea turismului și valorificarea resurselor locale.
3. **Planificare teritorială și amenajarea teritoriului**, pentru a asigura o dezvoltare coerentă și sustenabilă.
4. **Protecția mediului și gestionarea durabilă a resurselor naturale**, inclusiv prin politici de reducere a poluării și conservarea biodiversității.
5. **Promovarea cooperării intercomunitare** și sprijinirea comunelor și orașelor în implementarea proiectelor de interes comun.

SURSE BIBLIOGRAFICE

1. Bilașco Ștefan, Roșca Sanda, Fodorean Ioan, Vescan Iuliu, Filip Sorin, Petrea Dănuț, (2018), Quantitative evaluation of the risk induced by dominant geomorphological processes on different land uses, based on GIS spatial analysis models, *Front. Earth Sci.* 2018, 12(2): 311– 324 <https://doi.org/10.1007/s11707-017-0679-3>
2. Bivolaru Alexandra (2014), *Arheologia peisajului. Peisaje arheologice, perspective, istorie și evoluție*. <http://peisaje-arheologice.ro>
3. Bojariu R., Bîrsan M.-V., Cică R., Velea, L., Burcea S., Dumitrescu, A., Dascălu, S.I., Gothard M., Dobrinescu A., Cărbunaru, F., Marin L. (2015), *Schimbările climatic-de la bazele fizice la riscuri și adaptare*, Editura Printech București 2015
4. Croitoru A.E., Piticar A., Sfică L., Harpa G.V., Roșca C.F., Tudose T., Horvath Cs., Minea I., Ciupertea F.A., Scripcă A.S. (2018), *Extreme temperature and precipitation events in Romania*, Editura Academiei Române, 359 p. ISBN 978-973-27-2833-8.
5. David Aurelian-Lucian, *Peisajul cultural.Dezvoltarea durabilă a peisajului pastoral în culoarul Rucăr- Bran*, Academia Română, FSE, POSDRU, 2007-2013
6. Dudley N. (ed.) (2008). *Ghidul privind aplicarea Categoriilor de Management al ariilor protejate*, Gland, Swizerland: IUCN.
7. Guzzetti F, Carrara A, Cardinali M, Reichenbach P (1999) Landslide hazard evaluation: a review of current techniques and their application in a multiscale study, Central Italy. *Geomorphology* 31(1–4):181–216.
8. Harpa Gabriela-Victoria, Croitoru Adina-Eliza, Djurdjevic Vladimir, Horvath Csaba (2019), *Future changes in five extreme precipitation indices in the lowlands of Romania*. *International Journal of Climatology*. DOI: <https://doi.org/10.1002/joc.6183>.
9. Herbel I., Croitoru AE., Rus A.V., Harpa G., Rus I., Ciupertea A.F. (2018), *The impact of heat waves on surface urban heat island and local economy in Cluj-Napoca city, Romania*. *Theor Appl Climatol* 133: 681-695. <https://doi.org/10.1007/s00704-017-2196-4>
10. Moldovan Horia (2012) - *Dezvoltare urbană și arhitectură în Transilvania și Țara Românească*. *Caiet Documentar*, București, Ed. Universitară Ion Mincu, 2012
11. Munteanu R. (2013). *Ghid de construire în zona de dezvoltare durabilă a Parcului Național Piatra Craiului*, București, ArhiTerra.
12. Petrea, D., Bilașco, Șt., Roșca, Sanda, Vescan, I., Fodorean, I., (2014), *The determination of the Landslide occurrence probability by spatial analysis of the Land Morphometric characteristics (case study: The Transylvanian Plateau)*, în *Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences.*, nr. 9.
13. Roman C., Varvari Ș., Croitoru A., Roșca S., Horvath Cs. (2021), *Studiu privind adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor la nivelul municipiului Blaj, în cadrul proiectului "Municipiul Blaj – Administrație publică inteligentă și participativă"* Codul proiectului: COD SIPOCA 802, Cod MySMIS 135372, Cluj-Napoca, martie 2021. <http://primariablaj.ro/wp-content/uploads/2021/03/Studiu-schimbari-climatice.pdf>
14. Sestras Paul, Bilasco Stefan, ROȘCA Sanda-Maria, Naș Sanda, Bondrea Mircea, Gâlgău Raluca, Vereș Ionel, Salagean Tudor, Spalevic Velibor, Cimpeanu Sorin, (2019), *Landslides Susceptibility Assessment Based on GIS Statistical Bivariate Analysis in the Hills Surrounding a Metropolitan Area*, *Sustainability*, 11 (5): 1 - 23, ISSN: 2071-1050.
15. Sorocovschi V., (2022) *Fenomene si procese naturale de risc*, Editura Casa Cărții de Știință
16. Varnes, D., J., with IAEG Commission on landslides and other Mass-Movements, (1984) *Landslide hazard zonation: a review of principles and practices*. Paris,Unesco Press, 63 pg.

17. Velcea Valeria, Savu Al. (1982), Geografia Carpaților și a Subcarpaților Românești, Ed. Didactică și Pedagogică, București.
18. *** Agenția pentru Protecția Mediului Argeș (2023), Raport privind starea mediului în județul Argeș în anul 2023 - RSM
19. *** Consiliul Județean Argeș (2020), Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în Județul Argeș 2020-2025
20. *** Consiliul Județean Argeș (2021), Planul de menținere a calității aerului în județul Argeș - PMCA
21. *** Consiliul Județean Argeș (2022), Strategia de dezvoltare durabilă a județului Argeș 2021-2027.
22. *** Copernicus Land Monitoring Service - EU-DEM (2022), <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/copernicus-land-monitoring-service-eu-dem>.
23. *** Ghid privind identificarea și monitorizarea alunecărilor de teren și stabilirea soluțiilor de intervenție. Indicativ GT006-97 (1998), (aprobat prin Ordinul MLPAT nr. 18/N/1997), Buletinul construcțiilor 10, 2-92
24. *** Ghid de valorificare a patrimoniului rural - arh. Gafar Michaela, Grogorovschi M., Ed. Alfa, 2004
25. *** Ghid de bune practici în protejarea și promovarea patrimoniului cultural rural - Coord. Aurelia Duțu & colectiv, Institutul Național al Patrimoniului, 2012, <http://www.cimec.ro/ghid-muzee-rurale>
26. *** Guvernul României (2021). Decizie nr. 120 din 18.03.2021 pentru modificarea Anexei la Decizia nr. 94 din 06.04.2020, privind completarea Deciziei nr. 39/05.02.2020 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare din Anexa la Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1183/2016 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSPA0062 Lacurile de acumulare de pe Argeș.
27. *** Guvernul României (2022). Decizie nr. 528 din 27.09.2022 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare din Anexa la Ordinul Ministrului Mediului Apelor și Pădurilor nr. 296/2020 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului Parcului Național Piatra Craiului și al Sitului Natura 2000 ROSCI0194 Piatra Craiului (ROSAC0194 Piatra Craiului).
28. *** Guvernul României (2022). Hotărârea nr. 685/2022 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor speciale de conservare ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, Monitorul Oficial, Partea I, nr. 524 din 27 mai 2022.
29. *** Guvernul României (2024). Hotărârea nr. 47 din 25.01.2024 pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 685/2022 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor speciale de conservare ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, Monitorul Oficial nr. 81 din 29 ianuarie 2024.
30. *** H.G. 447/2003, HOTĂRÂRE nr. 447 din 10 aprilie 2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren, al hărților de hazard la inundații și al hărților de risc la inundații (2003)
31. *** Institutul Național de Hidrologie și Gospodărirea Apelor (2019), Tema A6, M.M.A.P. „Finalizarea și publicarea Atlasului secării râurilor din România”, București.
32. *** Institutul Național de Statistică – baza de date TEMPO online, insse.ro
33. *** Institutul Național de Statistică, Recensământul Populației și Locuințelor (2011), www.recensamantromania.ro

34. *** Institutul Național de Statistică, Recensământul Populației și Locuințelor (2021), www.recensamantromania.ro
35. *** Institutul Național de Statistică. Recensământul General Agricol 2010
36. *** Institutul Național de Statistică. Recensământul General Agricol 2020
37. *** ISU Argeș (2021), Planului de Analiză și Acoperirea Riscurilor
38. *** Legea nr. 246/2022 privind zonele metropolitane, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
39. *** Legea nr. 350/2011 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare
40. *** Legea 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V-a - Zone de risc natural (2001), M. Of. 726
41. *** Master Planul General de Transport al României
42. *** Master Plan Apa Canal Județul Argeș
43. *** Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Atlasul Teritorial al României
44. *** Muntenia și Oltenia - Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural - Zona Argeș, OAR 2016, Colectiv Arh. Mihaela Arsene, Arh. Andrei Balteanu, Arh. Dana Raicu, consultanți Arh. Adrian Crăciunescu, Dr. Ana Bârcă.
45. *** Ordinul MLPAT nr 62/N/1998 privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale. M. Of. 354 (1998)
46. *** Parlamentul României (2016). Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate (actualizată).
47. *** Parlamentul României (2016). Legea nr. 95 din 11 mai 2016 privind înființarea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, Monitorul Oficial, Partea I nr. 369 din 13 mai 2016.
48. *** Parlamentul României (2016). Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate (actualizată).
49. *** Parlamentul României (2023). Lege nr. 97 din 12 aprilie 2023 privind protecția arborilor remarcabili, Monitorul Oficial, Partea I nr. 320 din 18 aprilie 2023.
50. *** Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene (2024). Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a regulamentul (UE) 2022/869.
51. *** Planului de Analiză și Acoperirea Riscurilor, 2024
52. *** Planul de management actualizat (2021) al spațiului hidrografic Argeș-Vedea
53. *** Planul de management actualizat (2021) al bazinului hidrografic Olt
54. *** Planul național de management actualizat 2022-2027
55. *** RORISK (2016), Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național (RO-RISK), disponibil online: <http://ccers.utcb.ro/index.php/ro-risk>
56. *** Universitatea Babeș-Bolyai (2014). Percepția populației din Județul Argeș cu privire la principalele direcții de dezvoltare teritorială, sondaj de opinie.